

KLÓPIENTÉS ÁR.
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 tré 50 kr.
Bérmentelen levelek
csak ismeri kesztyűi fo-
gadtatnak el.
Készlet nem adnak
viassa.
Egyes szám ára 20 kr.
A nyilatkozat minden gar-
mondor díja 30 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és irodalmi lap.
ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIRDETÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után
1 kr.
Asonfelül bélyeg 30 kr.
Kiemelt díszűtűk a hír-
szóval ellátott hirdeté-
nyekért természetesen
minden 10 centiméter
után 8 kr. számítatnak.
Állandó hirdetéseknek
kedvezmény nyújtunk.
Hirdetéseket a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

Egy ujhelyi egyesület.

(Tíz éves jubileuma alkalmából.)

Nem lenne csoda, ha a *Zemplén* legszorgalmasabb olvasójának is csak homályos sejtésem lenne a *Női ipartanoda* létezéséről, hiszen eltekintve azon alkalmaktól, midőn egy közvacsora, tavaszi mulatság vagy művelődési előadással kapcsolatban emlékezett meg e lap róla, egyébkor vajmi ritkán lehetett alkalmunk a tanoda főállása működéséről olvashatni; s akkor, midőn a mester-inasok vizsgálata-s kiállításáról egész részletesen referált e lap, a *Női ipartanoda* kiállításáról — hol a szebbnél-szebb kézimunkák egész halmaza volt kitéve, melyeknek megtekintése ha egyéb nem tanulságos, de mindenesetre izlésefejlesztő lett volna — egy szóval sem emlékezett meg.*)

Igaz, hogy az egyesület nem igyekezett reklámot csinálni, szerényen, csendesen visszavonulva folytatta működését, nem beszélgetett sokat magáról, de tett, hacsak akkor nem, midőn 3 évenként egyszer, néhány vállalkozó hölgytagja kezébe vette a gyűjtő-ívet, kitéve magát mindazon kellemetlenségeknek, mikkel egy gyűjtés szerzése jár, bekapogtatott minden ajtóba, hol jó szívet találni vélt, s a gyűjtött összeggel újabb 3 évre biztosította a tanoda főállását s főállása által megadta legalább 100 tanítványnak a megélhetés lehetőségét.

Megbocsát azért e lap, ha ez alkalommal éppen az ő jóindulatához folyamodom, ha soraimmal az ő sympathiáját igyekszem megnyerni**, hogy megnyerjem ezáltal a közvéleményt (ki várom, hogy sikerüljön úgy egyiket, mint másikat elérnem), ha ez alkalommal, midőn az egyesület tízéves jubileumát üli, nem tudom elfojtani örömem, nem tudok csak magamban s magamnak örülni, hanem osztozni kívánok ez örömben másokkal is, mindazokkal, kik egy jótékony egyesület tíz éves működésének örülni tudnak. Ha igénybeveszem e lapot, hogy soraimmal a multnak, mely azt létrehozta, hálával adózzam, s buzdítsam a jövőt, melynek feladata lenne az egyesületet továbbra is fenn tartani.

*) Amit a t. cikkíró úr mulasztásául vagyunk kénytelenek tekinteni! Lapunk az egyesület és az általa fenntartott női iparskola érdekeinek felkarolására mindenkor szívesen látja őnt, a jövőben is, munkatársi sorában. Szork.

**) Őn, y úr, a Mohamed politikáját követi. Helyesen. Ha a hegy nem mozdul, mozduljon Mohamed! Szork.

T Á R C A.

Hunyady Mátyás emléke.

Éltem volna Mátyás idejében,
A hollós királynak oldalán:
Nagy mult álmain ringatva népem
Lelkesülne most lantom dalán.

Kibetűznék régi pergamenrül
Hű tudósok büszke énekem —
S mint, ha mélység fölvert szava zendül,
Szállna szét a hang a völgyeken.

És visszhangra keltené a bércet
És a kunyhót és a palotát;
S a mit Mátyás koszorúsa érzett,
Milliók szívéen harsogna át.

A mesés kor fénye föllobogna...
S míg emelné lelkét dal, zene:
Hős Mátyás alakján andalogna
Nemzetemnek csillogó szeme.

Nem szunnyadna kapcsos Korvinákban
Eltemetve a csodás idő, —
Szent babérfa lenne, mely csodáltan
Századokról századokra nő...

De hiába!... Álom ez, csak álom!
Mert ma élek, késő unoka.
A visszhangot mindhiába várom;
Sírhatok, — siket kor dálnoka.

Midőn 10 év előtt a *Női ipar-tanoda* megalkotották, az egész országban mozgalom indult meg, hogy felhasználják a munkáskezeket, hogy a szétszórva lévő ügyességet, erőt egyes központokban egyesítsék, hogy teremtsenek magyar kézműipart s ne kelljen összevásárolni azon tárgyakat, mikkel a külföld elárast, sőt ellenkezőleg, mi exportáljunk, megtakarítva ezáltal milliókat az országnak, s megélhetést biztosítva, kenyeret adva a munka által ezereknek. E mozgalomnak köszönheti az országban létét számos új iparág. Kosárfonodák, műfaragó oskolák, agyagmintázó-műhelyek, szövő-oskolák alapították, a török becsei s torontáli szövések s a kalotaszegi varottas, mely a külföldön is tért foglalt, ennek köszönheti fejlesztését, részben létezését. Ujhelyben megalakult a *Kosár-fonóda*, mely néhány évi tengődés után megszűnt s továbbra a rabok által tartatik fen, s a *Női ipartanoda*, mely ez évben üli a *decennium jubileumát*.

Mennyi vérmes remény fűződött a megalkotás napjaiban az egyesülethez! Mily szép célok s nemes törekvések adtak impulzust annak létrehozásához! Mennyi fáradságába került azoknak, kik lelkesítve a nemes cél által, előkészítették a talajt, remélve, hogy: az elültetett csemete nőni s egykor gyümölcsözni fog s fáradságuk kárpótolva lesz.

Az egyesület léte szoros kapcsolatban van annak első elnöke, *Vicsmándy Ödön* működésével. Ő volt az, ki bölcsőkorában ápolta, ki túlvitte azon vajadásokon, melyekkel a kezdet jár, megküzdött az anyagi nehézségekkel, előteremtve azon nem csekély összeget, melybe annak fenntartása került. Ha valakit érdem illet, úgy őt, s ha valakinek hálával tartozik az egyesület, úgy neki első sorban, s méltán járhatja a tanoda, hogy megválván az elnökségtől, ezáltal megvonta attól további pártfogását, s nem értékesíti a tanoda javára azon gazdag tapasztalatokat, melyeket ez irányban szerzett. Igaz, hogy távoztával biztos kezekbe tette le annak jövőjét, midőn *Nemes Lajos* kir. tanfelügyelőt kérte fel az egyesület az elnökségre, s az alelnökségre *Vályi István*né úrnőt, kik szívvel-leléssel s páratlan buzgalommal csügtek az egyesület jövőjén, fáradtak annak izmosításán, gyakran ellátogatván a tanodába, serkentvén a tanítványokat, s lelkesítvén a tanítónőt, de sajnos, hogy rövid vezetés után egy incidens úgy az eln-

köt, mint az alelnököt távozásra bírta. Továbbra annak elnökségére *Hornyay Béla* dr. kérésre föl, ki azt ideglenesen el is fogadta.

A tanoda fenntartását, ami z anyagi oldalát illeti, lehetővé tette egyrészt a város aldozatkész-sége, mely évi 100 forinttal s a szükséges tüzelő anyaggal járult a segélyezéshez s Wallis-Somogyi Ilona grófnő, Ujhely jótékony nemtőjének segélye, kinek bőkezűsége hasonlóan 100 forintot juttatott évenként az egyesület pénztárába. Csak ily vezetés, ily segélyezés, s oly képzett tanítónő működése mellett volt lehetséges az, hogy dacára az utóbbi években az érdeklődés hiányának, a tanoda tíz évig fenállott. E 10 év alatt 360 leánygyermek, mint rendes hallgató nyerte benne kiképezését*), kik a legkezdetelegesebb kézimunkák készítésétől, a legfinomabb himzések előállításáig belettek gyakorolva s kiállítottak oly kézimunkákat, melyek nemcsak itt keltettek figyelmet, de országos kiállításunkon is, hol — dacára, hogy az ország számos ipartanodája vett részt — a mienk a III-ik helyen lett kitüntetve.

Tíz évi fenállás után, dacára, hogy az egyesület a hozzákötött reményeknek nagyrésztben megfelelt, most azon ponton áll: hogy jubilálása alkalmával, a segélyezés hiánya, a közöny, az anyagi nehézségek miatt a feloszlás gondolatával foglalkozzék, s sajnos, ha szélesebb körben nem sikerül iránta érdeklődést kelteni, a többi egyesület sorára jut — s egy szükséges, egy életrevaló intézménnyel ismét kevesebb lesz a városban.

Sajátságos egy város ez! Nem lelkesíti haladási vágy, nem tüzei ambíció. Egy életunt beteg ember. Ha néha fel-felvilan is egy jobb eszme s érdeklődni kezd nemesebb tettek iránt, rövid idő múlva kiálszik a láng s benuvva esik le ismét a tette emelkedő kar.

Mély lethargikus álomba van merülve. A multak tradícióiból, a multak szerzeményeiből él s szenttelenül nézi mint lesz meglopva naponta, mint veszt ugyszólván havonként oly pozíciókat, melyekért egykor küzdenie, harcolni kellett, s melyeknek elvesztése mélyen érinti vagyonosodását. emelkedését, s talán éppen azért lesz felülről negligálva, s míg az állam pazar kézzel halmoz el

*) Hogy valláskülömbőség nélkül látogatták az oskolát a tanítványok legjobb bizonyítéka az: hogy 380 hallgató közül 120 izraelita volt, dacára, hogy 66 rendes segélyező tag között csak 7 izraelita tagja van az egyesületnek. y.

Sírhatok, — jeleknek elmulásán,
Bolygva, néma éjben, egyedül;
Nemzedékem csügg önzése lázán,
Ős dicsőségért ma nem hevül.

Mátyás éve nyomtalan lepergett,
Fényes ábránd kora sírba hullt...
Egy-két álmodó poeta-lelket
Ihletett rajongóvá a mult.

Szürke könyvmoly s árva költő gondolt
És sóhajtott egyet róla tán;
De az ország néma és rideg volt,
Mint sötét éj villámtűz után.

A kialvó fáklya legutolsó
Szikrafénye már az én dalom...
Sorsom: a búsan, feledve omló
Szent romokkal összeomlanom.

Rudnyánszky Gyula.

Ujabb fürdőkről. *)

— Két közlemény. —

Balaton-Almádi.

Ki a Balaton habjainak gyógyító hatását távol a nagyvilág zajától és szerényebb anyagi viszonyok mellett, Balaton-Füreden kívül, akarja használni, az talál most a Balaton partján számos kis telep, melyek fürdővendégek fogadására és ellátására vannak berendezve. Ezek közül ez alka-

*) Kivonat az országos balneológiai kongresszuson, Budapesten f. évi okt. hó 25-én tartott előadásból. Szork.

lommal Almádban töltöttem néhány kellemes napot.

A balatoni fürdőhelyeknek fekvésük szerint vannak közös tulajdonaik. Az északnyugati parton, a balaton füredi oldalon fekvőknek talajok köves, de szép a vidékük; az ellenkező parton, Siófoktól Balaton Szt. Györgyig, a talaj homokos, a víz sekély, a vidék sívár. Ezen az oldalon jobban érezni és élvezhetni a hullámcsapásokat, de kellő berendezés — fürdőkocsik — hiányában kényelmetlen s esetleg egészségtörő lehet szeles, hidegebb időben, kivált nőkre nézve a fürdőből való kimenetel nagyobb távolságra, nedves, tapadó ruhában.

A tulsó parton a víz legtöbb helyütt mély. Az itteni talaj köves voltán, nád, kaucsuk vagy vászon-cipők használata által segítenek a fürdővendégek.

Balaton gyógyhelyek koronájáról, Balaton-Füredről, mely a legutóbbi években óriásilag haladott, s valóban fejedelmi nagyszerűséggel és pompával képviseli a magyar kultúrát a fürdészet terén, ez alkalommal nem szólok; ezzel versenyezhetni egyetlen balatoni fürdő sem fog soha. Ez lesz mindig a balatoni nyári élet központja, hol minden, a Balaton partján nyaraló és fürdőző vendég meg fog fordulni, kivált ha a közlekedési viszonyok a tavon javulni fognak; a mi ugyan csak idő kérdése lehet, de ma a hihetlenséggel határos állapotban van. Mert családok ám, a ki azt hiszi, hogy Európa egyik legnagyobb tavan, hazánk eme kincsén, nyári fürdőzése alatt végig hajózhatsz, hogy a zalai part bájos s történeti nevezetességű költőinktől oly szépen megénekelte vidékekben gyönyörködhessek!

egy kiválasztott városokat, Ujhely régi szerzeményeiből tápúl szolgál ezeknek s maga visszamarad, míg azok emelkednek az ő rovására. Példaképpen állhat előttünk a kis Nagy-Mihály, nemrég falu, ma Zemplén második fővárosa, Ujhely riválisa. Minden szép, nemes eszme ott jó talajra talál, egyik középület a másik után emelkedik, míg Ujhely gondolkozik, Nagy-Mihály tesz, mint egy ember, egyesült erővel törekszik az *egész lakosság* városa emelésén. Mi dicsérjük Nagy Mihályt s vágyunk bár csak itt is így lehetne, feleldjük, hogy hatalmunkban áll, feleldjük, hogy mind azzal, sőt még nagyobb előnyökkel rendelkezünk, feleldjük azt, hogy a közjóért *konösen* kell tenni. Minden cél elayerése munkát, minden munka fáradságot s áldozatot igényel. Az egyik tehetségét, akaratát, tettvágyát, képzettségét veti latba, a másik anyagilag áldoz, így épül a társadalom, így kívánja a társulás, a munkafelosztás, a közjó.

Az árvaház 5 év alatt sem birt oly összeget, oly anyagi tökéletet — dacára az Ujhelyben ritka érdeklődésnek — hogy jelenleg fenn ne akadjon azon gondolat, miből fogja az árvákat ellátni. A nőegyesület, a kosárfonoda megbukott, a dalárda elnémult, a tűzoltó egyesület alig pislog, a Kaszinó alig vegetál, műpártoló társasága most mitsem pártol, a korcsolya-egyesület megfagyott, s ki tudja hány tisztavirág életét bír egyesület született s halt meg e decennium alatt? Megfagy mind e hideg klímába, inficiál mindent az állandó betegség, a közöny, mely lassan még azokra is áterjed, akik ellene küzdenek.

Az ipartanoda célja, hogy az iskolából kikerülő leányok férjhez menetelőkig az időt hasznos tanulmányozással tölthessék el. Hogy ne csak a világ számára tanuljanak, ne csak alkotmánytan, algebra s más felesleges dolgokat tanuljanak, de tanuljanak olyas valamit, melyre mint családanyáknak okvetlen szükségük van. Hogy egy gomblyuk kivarrás, egy kis gyermekruha szabása s megvarrása végett ne kellessen azonnal varrónőhöz fordulni, hogy amellet, hogy ez elfoglaltságot ad nekik, meg is takaríthassanak ahhoz az összeghez, melybe majd a gyermekek neveltetése kerül. Célja továbbá az izlés fejlesztése, a kézi ügyesség kiképzése s ezáltal sokak számára a megélhetés biztosítása. Azért mondom sokak számára, mert igen sok nő van pályá, kereset nélkül mert a társadalom mostohán gondoskodik a nőkről, alig engedve nekik pályát a megélhetésre. Az első s utolsó reményük a *tű*, mely által megszerezhetik maguknak, s esetleg az éhező gyermekeknek a betevő falatot, ez fegyverük sokaknak, melylyel kezükben küzdeni kell az életen, s ez fegyverük, mely biztosítja a megélést s ennek biztosításával védi becsületök.

Ha az ipartanoda a jövőben is fenn áll, célul tűzte ki minden évben 4—5 vagyontalan gyermek felvételét s ingyenes kiképzését, a kiknek aztán diplomát adva, az egész vármegyében ajánlja, s telhetőleg gondoskodik, hogy munkával el legyenek látva. Célja leend az árvaházból kikerülő gyermekeknek a varrásban kiképzése s ezáltal megélhetésük biztosítása.

A tanodának jelenleg is 40-et megközelítő tanítványa van. E szám mutatja annak életrealóságát, mutatja, hogy házagpótló, s ha esetleg feloszlik, nem az lesz az ok, hogy nem felelt meg feladatának, de mert megalkotói merészek voltak azt

Mert az ősz kiszolgált »Kisfaludy« helyett épült gőzös, a »Kelen« alighogy képes a Siófok, Balaton-Füred és Almádi közötti, naponkint kétszeres szolgálatot elvégezni. Megjegyzem azonban, hogy hagyományos magyar indolenciánk mellett, arról is, hogy az összeköttetés Siófok, illetve Balaton-Füred és Almádi között naponkint kétszeres, csak a helyszíneken szereünk tudomást, mert a magyar hivatalos útmátató júniusi száma szerint Almádba csak egyszer jár a hajó.

A hirdetésekől egyáltalán irtóznak. Így például a Balatonra indulva, a magyar államvasutak központi pályaudvarában függő különféle hirdetések közt e szót *Balaton* hiába kerestem. Azt megtudhatjuk ott, hogy Salzkammergutba, a svájci tavakhoz hogyan juthatunk el, de hogyan jutunk Balaton-Füredre, azt nem.

Több reklámot ajánlhatok balatonparti fürdőink tulajdonosainak! Szemtanuja valék véletlenül Ostendében, midőn a fürdőidény végével az ottani »Casino« a mit nálunk (a hol van) gyógyteremnek neveznek, hatezer franknál tobbet fizetett csak egy londoni lap képviselőjének hirdetések fejében. Már pedig mi azt hinnők, hogy Ostende megél már hirdetés nélkül is!

Az említett »Kelen« hajón kívül van a Balatonnak még egy gőzös járműve, a »Rohan« nevű kis propeller, mely hivatva volna egyrészt az összeköttetést Badacson és a somogyi part közt fenntartani, másrészt a zalai part nevezetesebb pontjait egymással s Balaton-Füreddel összekötni. De ez egyáltalában nem felel meg sokat ígérő nevének s akkor is ha a hinár kerekeit meg nem fogja, nem rohan, csak mászik. S ráadásul, még a mikor megindult, nem volt hol kikötnie, mert kik a kikötőhelyek elkészítését elvállalták, csak úgy gondolkodtak a fürdőidény elején, hogy »hej, rá-

hinni, hogy nemes, önfeláldozó működésükben támogatásra fognak a közönség részéről találni. Csekély az évi tagsági díj s éppen azért oly csekély, hogy nagyobb áldozattól mindenki meg legyen kímélve, hogy százaknak legyen megadva a lehetőség azt pártolni. A 2 ft évi díj mellett alig jut 1/2 krajcárnál több egy napra, s alig lehet jótékonyabb, nemesebb célra adózni.

Önmagát emeli fel, ki a közjóért tesz! Szegények érdeke van szóban, a női szivekhez fordulok. Nők sorsáról van szó; a lovagiasságra appellálok! Hiszem, hogy felszólalásom nem marad érvénytelen, s ha a lovagiasság karöltve a jószíval pártolandja az egyesületet, erősebben, biztosabb alapon fog a tanoda működni mint eddig, s még sok száz leány fog hálával gondolni annak megalkotóira s fentartóira.

Magáért tesz a közönség ha a női ipartanodáért tesz. Úgy legyen!

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága f. hó hó 6-án, d. e. 9-kor ülést tart.

Közgyűlés. Vármegyénk bizottsága f. évi dec. hó 10. és következő napjain közgyűlést tart; ezt megelőzőleg dec. hó 9-én állandó választmányi és számonkérőszéki ülések lesznek; az utóbbi alkalommal a f. évi szept. hó 1-től, nov. 30-ig terjedő tevékenységi kimutatások fognak bírálat alá kerülni.

Sörgyár ügye. Az Ujhelyben építeni szándékolt sörgyár ügye, mint a legjobb forrásból értesülünk, ez idő szerint szerencsés auspiciumból alatt áll, s minden jel arra mutat, hogy napról napra közeledik a megvalósulás állapotához. Az ügy sikere iránt főispán öméltósága is melegen érdeklődik, s pár nap múlva. annak előmozdítása végett, a fővárosba utazik.

A ragadós száj és körömfájás fellépett *Garany, Sz.-Polyánka, Czabóc, Rökito, Isb.-Zbojna* községek marhaállományban, — ellenben megszűnt: *Tolcsva, Kesznyéten, Harkány és B.-Olassi* községekben.

A vallás és közokt. minster a zugiskolák és zugtanítók ellen az eddig fennálló gyakorlatnál szigorubb intézkedéseket tartalmazó szabályrendelet alkotására hívta fel a vármegyei törvényhatóság figyelmét.

A kir. belügyminister a vármegyének 1891. évi közigazgatási költségelölirányzatát 102,290 ft 30 kr. kiadással és 101,991 ft 60 kr fedezettel megállapítván, leküldötte s egyuttal a vármegyei másod alszámvevői, ugyszintén a negyedik aljegyzői állomások rendszeresítését elvben jóváhagyta; a javadalmazás mértékét azonban a keresk. minster jóváhagyásától tette függővé.

Hírek a nagyvilágból.

Erzsébet királyné jelenleg Nápolyban tartózkodik és szorgalmasan látogatja a templomok és muzeumok műkincseit. Nápolyból hosszabb tartózkodásunk erre még.

S mindezen indolencia dacára igen közel van azon idő, hol 20—30,000 ember fog a Balaton partjain nyaralni s a Balaton idegszillapító habjaiban fürdeni; a mi nemzetgazdasáti némi kárpótlást fog nyújtani ezen vidék szőlőhegyeinek elpusztulásáért.

Ezt az időt az érdekeinkkel nem törődő s a zónát nem ismerő »déli vasut« nak néhány év muiva bekövetkezendő államosítása s egy zalaparti vasut jelentékenyen fogják siettetni.

Ezen általános kitérés után lássuk Almádit. Ez kies, tág, a Balatonra nyílt katlanban fekszik, hol az elpusztult szőlők egyes borházai csinos vilákká alakították át. Ezekben, valamint a már új célakra épült, nem utcákba összeszorított, de a dombokon festőleg szétszórt, elragadó kilátást nyújtó épületekben, ma már közel 100 szoba áll a fürdővendégek rendelkezésére. Uszodája elég jó berendezésű, elég sok kabinnal. A fürdés a szabad Balatonban történik. Meleg fürdője hiányzik még, s hiányzik a mai fürdői élet egyik fő követelménye, a posta és távirtda, a mi annál feltűnőbb, mert a balaton-fürdői postát közvetítő gőzhajó naponta kétszer jön Almádba, de postaládáját itt nemcsak ki nem nyitja, de levélszekrény sincs rajta.

Ezen hiányokon az intézetnek sürgősen kell segíteni, a mi annál könnyebben megy, mert a kormány e tekintetben nagyon méltányos.

A fürdőrésztvínytársaság igen sokat tett már a telep befásításáért, a mi kitűnően sikerült. Utai nagyon jól vannak gondozva. Szóval, kinek igényei nem tulságosak, itt már meglehetősen rendezett fürdői viszonyokat talál igen jutányos áron. A hét legtöbb napján van a fürdőnek orvosa is, a mennyiben az egyik veszprémi orvos itt tölti a nyár legnagyobb részét.

Chyzer Kornél dr.

kodásra Korfu szigetere utazik, ahol villáját most ujraborozzák.

Koch dr. felfedezésének csodás voltáról beszélnek most mindenütt a kerek földön. Ma már mindenki biztosra veszi, hogy a kezdődő tüdővész (tuberkulózis) a Koch-féle orvosszerrel gyógyítható, sőt módjában van az orvosi tudományunka kezdődő betegséget, ugyszólván fogantatása pillanatában felismerni s azt legott csirájában elfojtani. A Koch által felfedezett orvosság áldás a szenvedő emberiségre, melynek soraiban éppen a tüdővész pusztit legjobban. De különös áldás hazánk népére, mely Európában évről-évre a tüdőbajban elhunytaknak legmagasabb 10-át szolgáltatta. Fodor tanár szerint nálunk az évi halálozások számának 25%-e tuberkulotikus betegekreesik. Berlin ma a tudomány Mekkája Oda özőnlük az orvosok és betegek sokasága, amaz, hogy tanuljon, emez gyógyulást keres. A gyógyító eljárás abból áll, hogy kristály-tiszta, barnás színű folyadékból a beteg ember hátán a bőr alá bizonyos mennyiséget beföcskendeznek. A beföcskendezés eleinte lázas rosullétet idéz elő, de később hozzászokik a beteg s a gyógyulás 20—30 nap alatt bekövetkezik. Koch és segít orvostársai éjjel nappal foglalkoznak a betegek gyógyításával, de nem győzik a jelentkezőket kiszolgálni. Az orvosszer is fogyatékán van. Azért kijelentették, hogy mindaddig, amíg az oltóanyag gyárilag nagy mennyiségben rendelkezésre nem bocsátatik s a kellő számú kórházak be nem rendeztetnek: az idegen földről és vidékről érkező betegekkel nem foglalkoznak. Ma még csak berliniek részesülnek a csodás erejű orvosság áldásában.

Koch dr. kitüntetése. Vilmos császár Koch Róbert titkos tanácsost a vörös-sasrend nagykeresztjével díszítette föl.

Az amerikaiak Tokajnak. Tokaj pusztulása az Amerikában élő magyarok között is mély részvétet ébresztett. Ennek újabb bizonyága, hogy egy New-Yorkban tartott mulatságnak jövedelméből 91 ft 15 krt küldöttek a tokaji égettek javára.

Hírek az országból.

Öfelsége a király, f. hó 19 én, Erzsébet királyné nevenapján, misét hallgatott a gödöllői templomban Mise után kíséretével lovasvadászatra hajtatott Megyerre.

Az új áruhátszabás. Baross minster közrebocsájtotta az új áruhátszabást, mely a jövő év január hó 1-én lép életbe. A terjedelmes tarifátáblázatból csak egy osztályzatot említünk; a gabona és liszt után 1891-ben 100 kgként 50 klm-re 16, — 200-ra 58, — 800-ra 129 krt kell fizetni. Ezenfelül kezelési illeték 5 kr.

Uj evangélikus püspök. A Szeberényi Gusztáv elhalálása következtében megüresedett bánya ág. ev. egyház. püspökévé *Sárkány* Sámuel pilisi lelkész-esperest választották meg. *Sárkány* Sámuel személyében jó magyar ember jutott a kerület élére, aki nem fogja megtúrni kerülete egyháziiban a nemzetiségi izgatokat.

A képviselő házban élénk, mondhatni kikeresedett vita tárgyat képezi most az úgynevezett *elkeresztelések* meggátlása céljából kiadott ministeri rendelet. *Csáky* A. gf. vallás és közokt. minster a rendeletnek törvényességét kimutatván, annak fenntartásához ministeri tárcáját kötötte. Hasonló értelemben szólott a ministerelnök is, föllemlítvén, hogy a kath. alpapság makacs ellenállása esetén a kormány kénytelen lenne az anyakönyvezésnek polgári megbizottak által leendő teljesítése végett törvényjavaslatot benyújtani. *Szivák* Imre dr., képviselő, huszonhat elvtársának aláírásával határozati javaslatot nyújtott be, melyben a szabadelvű párt élénk helyeslése és az ellenzék zajos tiltakozása közt indítványozta, hogy a ház a vallás és közokt. minsternek az 1868 évi LIII. t. c. 16. §-át végrehajtó rendeletét törvényben gyökerezőnek tartsa, mint olyat helyeselje és továbbra is fenntartani kívánja.

Zászlóbontás. A dunántúli törvényhatóságok küldöttei Budapesten, f. hó 20-án, a vármegye székházának nagytermében *Szall* Kálmán országgy. képviselő elnökle alatt impozáns lelkesedéssel állították fel a dunántúli közmívelődési egyesületet. A magyar nemzeti állameszme terjesztésén kívül működése programjába felvette az egyesület a kivándorlás megakadályozását is.

Fellázadt oláhok. Födva kisközség az erdélyi részben, Besztercze-Naszódvármegyében. Létezésének hire eddig csak a legközelebbi szomszédig terjedt, most egyszerre szomorú nevezetességre emelkedett az egész országban. A szamos-újvári püspök olyan papot küldött a földraiaknak, aki nem kellett sem testüknek, sem lelküknek. Mikor az új papot, *Rotariu-t*, *Majssin* naszodi vikárius hivatalába beigtatni akarta, az egész falu népe ellenállott és fellázadt s a közbelépő csendőrséget tetteleg bántalmazta. Ekkor a csendőrség sortüzet adott, mire a lázongók közül nyolc szörnyethalt, tizenöt pedig súlyosan megsebesült. A vizsgálat kiderítette, hogy a szegény földraiakat lelketlen izgatók döntötték a szerencsétlenségbe.

Mikor volt a honfoglalás? Közérdeklő dolgot közöl *Salamon* Ferenc, történetíró, a magyar honfoglalás

Folytatás a mellékleten

lás évének meghatározásáról. E szerint a honfoglalás nem 889-ben, hanem később, és pedig a 891-et követő években volt. Salamon erre úgy jött rá, hogy a honfoglalás évének nyomozása közben egy csillagászati följegyzésre akadt. A bolgár hadjárat tudvalevőleg közvetlenül a honfoglalás előtt volt, erről pedig Georgius Monachus azt írja, hogy annak megkezdésekor napfogyatkozás állott be, úgy, hogy éjjel lett a hatodik órában és a csillagok megjelentek. Salamon e följegyzésre még 1883-ban figyelmeztette Lakits Ferenc dr.-t és fölkérte, hogy számítsa ki, melyik évben volt az említett napfogyatkozás. Lakits 7 évi munka után most közli kutatásainak eredményét a Természettudományi Közönyben. Lakits a 887-ik évtől 896-ig előfordult napfogyatkozásokat időrendben tette tanulmány tárgyává s azt kereste, hogy melyik volt az a napfogyatkozás, mely abban az időben Byzancban a napnak hatodik órájában, tehát déli 12 óra körül érte el teljességét. Ez a fogyatkozás számítása szerint 891. augusztus 8-án volt, mert ekkor sötétült el a naptányérnak 90 százaléka éppen déltájban. A többi fogyatkozás vagy csak részleges volt Byzancra nézve, vagy pedig ott nem is volt látható. Ez adatok tehát azt mutatják, hogy a bolgár háború 891-ben volt s ennél fogva a bolgár háborúra következő honfoglalás 891 előtt nem történelmet meg.

Különtételek.

(Öfelsége Erzsébet királyné) nevenapját városunk is megünnepeelte. A róm. kat. templomban Te Deum-mal egybekötött nagymise volt, melyen Prámer Alajos apát-főesperes fényes segédlettel celebrált. A nagymisén parnói Molnár István főispán vezetése alatt résztvett az összes közigazgatási tisztikar és a kir. törvényszék, élén elnökével. Ott láttuk a helyben állomásozó közös és honvéd tisztikart is. A középületek fel voltak lobogózva. Főispán ömeltósága vármegyeházi termeiben fényes estebédet adott mely alkalommal a magyarok szeretett királynéjára ömeltósága az itt következő felköszöntő beszédet mondá: *Uraim! Erzsébet napja van! Hálás érzelmeiket gerjeszt e szent nap, mert nincs a hazának oly tisztességes fia, a ki elfeledhetné, hogy Öfelsége, Erzsébet királyné, akkor midőn arra legnagyobb szükségünk volt, kitartó jó akarattal érvényesítette Magyarország javára, előnyére kiváló szellemét és legmagasabb állásának befolyását. Kérjük a mindenható, adjon Öfelségének, szeretett királynénknak, egészséget, boldogságot, hogy mint edes hazánk öröngyalat e hálás és hűséges nemzet még igen hosszú időn át imádhassa! A nagyszámu vendégcsoport a beszédet állva hallgatta végig s szívből fakadó éljen-riadással adott hódolatteljes érzelmeinek kifejezést. Felköszöntőket mondottak mégéspedig Schön Vilmos dr. a főispánra, Hlavathy József ömeltóságará és kedves családjára, Keoskés Antal Molnár Viktor temesi főispánra és Nemes Lajos Molnár Leóna öngnagságára köszöntöttek pohárt. A legvidámabb hangulatu estebéd csak a késő éji órákban végződött.*

(Személyi hir.) Rosenbergné Bernát, városunk szülőtte és a helyben állomásozó huszár századnál cs. és kir. főorvos, f. hó 22-én a déli vonattal indult Berlinbe, hol Koch dr. antituberkulotikus rendszerének tanulmányozása végett két hétig fog tartózkodni.

(Az árvaház átvétele.) Az árvasegélyző és jótékonyági egyesület küldöttsége e napokban szemlélt meg és vette át a Hecskén emelt árvaházat, melynek építésével az egyesület Hönsch Dezső kir. főmérnök szives felügyelete és ellenőrzése alatt városunknak egyik legjobbnévű építészt, Háber Gyulát, bizta meg. A küldöttség, mely Matolay Eteléné, Lácsay Elekné, özv. Boruth Eleménné, továbbá Matolay Etelé, Dókus Gyula és Hornyay Béla dr. egyesületi tagokból állott, nem talált semmi kifogásolni valót s csupán csak abbéli óhajtásának adott kifejezést, hogy az árvaház környékén a föld elegyengettesék, az árvaházhoz tartozó pince, mely az épület alá ágazik, ujonnan beboltoltassék, az árvaház telkén álló szalmafedeles házikó lakható állapotba helyezzessék és az árvaház előtt fekvő térség korlátokkal, a hozzátartozó kert pedig körkerítésel öveztesse. Hogy e kiegészítő munkálatok kellő rendben és módon létesíthetők legyenek, ahhoz természetesen, a közgyűlés jóváhagyásán kívül idő és pénz is kívánatik. Múltán remélheti azonban az egyesület, hogy az új pénztáros, Hornyay Béla dr., aki elődjétől, Chyzer Kornél dr.-tól, nemcsak a „nobile officium”-ot, hanem a fáradságtalan ügybuzgóságot is örökölte, a végzendők elvégzésével járó pénzügyi feladatokat szintén átörökölt szelencsével fogja megoldani. Végül kötelességünknek tartjuk, amit egyébként az átvétel körül fáradt küldöttség elnöke már teljesített, előismeréssel szólani Hönsch Dezső kir. főmérnök, t. barátunk, önzetlen közremunkáltságáról, aki hivatalával járó bokros teendői dacára sokat tett és fáradt abban, hogy az árvaház a kellő időre és a legszolidabb módon felépülhetett s átadható volt emberbaráti nemes hivatásának. Legyen az ég áldása a művön

s mindazokon, akik az emberszeretet hajlékát építették és építették!

(Tisztelgés.) Jenő napján, f. hó 18-án, a s. a. ujhelyi kir. törvényszék bírái és a fogalmazók testületileg tisztelgettek Hammersberg Jenő kir. törvényszéki elnöknek. Az egybegyűltek jó kívánatait Major István, kir. törvényszéki bíró, tolmácsolta, kifejezést adva annak az őszinte ragaszkodásnak, melylyel a kir. törvényszék személyzete a közszere- tetben álló elnök iránt viseltetik.

(Halálozás.) Mélyen megrendítő eset hire ejtette igazgatóságba f. hó 17-én városunk közönségét. Szinte hihetetlenül hangzott, ami, fájdalom, a legszomorúbb valóság volt, hogy előkelő társas életünknek egyik közszerepet, becsülés és tisztel- etben élő tagja, Ssánky Árpádné, önmaga ellen irány- zott lövéssel véget vetett életének. Minden körülmény, mely a szörnyű eset elhatározására közre- működött, amellét bizonyít, hogy a szerencsétlen úrnő régiebb keletű, gyógyíthatatlan és neki elvi- selhetetlen fájdalmakat okozó betegsége fölötti kétségbeesésben nyúlt a rögtönös halált okozó forgópisztolyhoz. Temetése általános részvétet közt, fényes és pompával f. hó 19-én d. u. 3 órákor volt a helv. hitv. egyház szertartása szerint. A Szánky-család gyászában mindenki őszinte szívvel osztozik. Béke lengjen a legjobb n. hamvai felett!

(Városi ügyek.) A városi képviselő-testület- nek folyó hó 19-én tartott közgyűlésében a követ- kező nevezetesebb tárgyak fordultak elő: a számv- evő-bizottság Zajka József pénztáros lemondása következtén a pénztár átvétele, illetőleg átadása tárgyában felvett jegyzőkönyvet bemutván, a volt pénztáros a házi pénztár javára 62 ft 40 kr., a szegény-alap javára 8 ft 65 kr. és a temető-alap javára 20 ft 98 kr. hiányban marasztaltatott. — A számv. evő-bizottság jelentése következtében a mult 1889. évben kivetett községi pótdadó összegéből bevehetlenség címén 1600 ft 14 kr. töröltetett s a törles keresztülvezetésére az adókezelő jegyző utasított. — Az erdő-bírónak 1886. 1887. és 1888. évekről beadott számadásai a számv. evő- bizottság által felülvizsgáltatván, elfogadtattak s egy bizottság lett az előző évi vágásokból netalan fel- maradt fámenyiség számbavételére kiküldve. — Olvasottat a városi számv. evő-bizottság a vágó- hid-dijaknak közvetlenül a pénztár által leendő kezelése tárgyában beadott jelentése, melynek alap- ján határozatba mert, hogy jövő 1891 január hó 1-től a mészárosok s hentesek kötelesek a vágó- hid-dijakat a pénztárba befizetni, s a vágatást az ott nyerdő bárca alapján eszközölni. — Burger Adolf és társa vállalkozóknak kérvénye alapján a gazdasági bizottság kiküldetett, hogy a bereczkii hid végleges átvételét az államépítészeti hivatal közbenjöttével eszközölje. — A közbiztonság és- zelt hiányok megállapítására kiküldött bizottság jelentése felolvasatván, az abban elősorolt munká- latokra nézve a mérnök terv- és költségvetés ké- szítésére utasított. — A barátsági kisdedóvónál kiépített kapu és kutránja átvételére tudomásul vé- tetett. — A napszamosokra kivetett községi pótdadó behajtására az adókezelő jegyző utasított. — A kaszinói erkélyre vonatkozólag az államépítészeti hivatal véleményes előterjesztése felolvasatván, a város mérnöke terv- és költségvetés bemutatására utasított. — A s. a. ujhelyi izraelita autonóm orthodox- és szefard hitközségek iskolái 2—2 öl fa-dótdációban részesítettek. — Klein Mór bádigos számlája a sertésforrázashoz készített eszközökre vonatkozólag visszaadott és vállalkozó suly- merték szerinti felszámításra utasított. — Az iparos inas iskola mult évi számadása és jövő évi költ- ségvetése elfogadtatván, a nm. vallás- és közokta- tásügyi m. kir. ministeriumhoz felterjesztetni hatá- rozottat. — Az árvasegélyző-egyesület elnökségének kérvényére az árvaháznál építendő kerítéshez meg- kívántató korlátfa kiadása elrendeltetett. — A szin- ház pótmunkáira vonatkozó terv- és költségvetés elkészítésével Háber Gyula építész bizatott meg. — A közgyűlés esteli 7 órákor ért véget. △

(Eljegyzések.) Pécsujfalusi Péchy László, állam- vasuti hivatalnok S. a. Ujhelyben, f. hó 16-án el- jegyezte Bolgár Andrásnak szép és kedves leá- nyát, Irén kisasszonyt. — Hrivnyák Mariska kisasszonyt e napokban jegyezte el Nagymihály- ban Balogh György dr. miskolczi kir. alügyész.

(Az időjárás) kellemes, enyhe folyásával na- gyon alkalmas volt arra, hogy a mezei és szőlős gazdák az őszi munkát jól bevégezzék. Ha igaz, hogy ki mint vet úgy arat: az ősziakra nézve pompás kilátás mutatkozik.

(Színészet.) Közöltük lapunkban, hogy Vesz- prémy igazgatónak jelenleg Besztercebányán mű- ködő színtársulata f. évi december hó elején Uj- helyben megkezdte előadásainak sorozatát. Mint értesülünk, szándékát megváltoztatta s Ujhelybe nem jön, hanem a téli idényt Lőcsén fogja eltöl- teni. Kilátás van azonban rá, hogy mégsem ma- radunk egészen színészek nélkül. Halmai színigaz- gató Miskolczirol a jövő év január, vagy február havában egy-, esetleg két hétre átrándul Ujhelybe.

(Hangverseny.) Az ujhelyi polgári olvasókör választmánya e napokban elhatározta, hogy a kör javára f. évi december hóban hangversenyt rendez. A programot, mint értesültünk, oly ügyes figyelem-

mel és változatossággal szerkesztik meg, hogy közönségünknek így valóságosan élvezetes műstere lehet kilátása. Társadalmi életünk mostanában olyan csendes, egyhangú, hogy szinte jól fog esni ez a fölpezsdítés, mely, nem kételkedünk hogy színültig fogja megtölteni a vármegyeháza nagytermét.

(Meghívó.) A s. a. ujhelyi izr. szegény isko- lázó gyermekeket segítő egyesület f. hó 30-án a hely- beli terménytőzsde helyiségeiben batyubált rendez. Kezdeté 8 órákor. Családjegy 2 ft. Személy-jegy 2 ft. Felülfizetések a jótékony cél iránti tekintetből, köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. A mulatság napján d. u. 2-kor ruhakiosztás lesz.

(Polónyi Elemérről) aki f. hó 15-én Buda- pesten mutatta be művész-képességét, a főváros- ban megjelenő lapok kivétel nélkül a legnagyobb előismeréssel szólnak. A Pesti Hirlap így ír: Pol- onyi Elemér, kinek hangversenye ma ment végbe a vigadó kis termében, izmosodó tehetség, hozzá tehetjük, nagy tehetség. Semmi hatásos sincs megjelenésében, vagy játékában; nem visel hosszú haját, sem zseniális frizurát; jóképű, mosolygó arcu fiatal ember, s nem csodálkozunk rajta, ha oly előszeretettel játsza a pianókat, ha kiméli a pedált és a forték játszásában gyengébb, mert kedélyének — ugylátszik — legjobban felelnek meg az oly szerzemények, melyek inkább andalító, szívhez szólók, mint erőteljesek, lármások. Erre vall a bemutatott „théma variée” is, mely saját szerzeménye és méltó elismerésre talált. A wag- neristák ne számítsanak Polonyira. Bach fugáját, Chopin 2. művét, Liszt II. balladáját és 12. rap- szodiáját és Grieg egy szerzeményét adta elő, — mint már említettük — szép sikerrel. Szaba- tosan fogja a billentyűket, nemesen, izlésesen ját- szik; tapsoltak is neki rengeteg sokat, s büszke lehet rá, mert nagyszámu, diszes és műértő kö- zönség töltötte meg a termet. — Örömmel repro- dukáljuk az előismerő sorokat s kívánjuk, hogy derék kis földink a műértő közönség tetszésében nagyra nőjön!

(Furfangos család.) Folyó hó 25-én, kedden este, Landesman könyvkereskedőhöz egy cseléd kinézésű leány állított be és ottan H.-né öngnagsága küldöttének adván ki magát, több darab ér- tékes imakönyvet kért mutatónba, mert mint mondá, Erzsike kisasszonynak névnapjára akar a nagysága vásárolni. A kereskedő hat darab imakönyvet adott nem az ő, hanem a kereskedésben al- kalmazott tanuló kezébe, hogy azokat a kért helyre elvigyék. A Kazinczy-utcai Reichard-féle ház kapujáig mentek együtt. Itt az állítólagos cseléd az alatt az ürügy alatt, hogy urnője a vételt titokban akarja tartani, a tanulóól a köny- veket elvette, őt a kapunál hagyta, míg maga a házba ment. Egy félórán eredménytelen vára- kozás után a tanuló türelmét veszve utána ment a leánynak. Benyitott az első, azután a második, majd a harmadik szobába, hanem a leányt nem találta, különben H.-né nem is ottan lakik. H.-né helyett talált az előszoba asztalán öt imaköny- vet. A hatodik, a legszebb és legértékesebb a lány- nyal együtt eltűnt. A furfangos csalónak a rendőr- ség nyomán van.

(Talált gyermek.) Folyó hó 16-án P. I. csillag- utcai háznak udvarán az esteli órákban egy két- három napos egészséges leány gyermeket találtak. Az ártatlan csecsemő nyöszörgése tette figyelmessé a ház lakóit, kik nyomban a rendőrségnek adták át, hol kellő ápolásáról gondoskodtak. A bűnös anyát a rendőrség keresi.

(Póru jár.) E napokban történt, hogy K. hoszulázi jómodu gazda egy ujhelyi korcsmában összejött Sz.-né napszamosasszonynyal. A korán megözevedett s már jókedvű atyafinak ez a nap- számosasszony M.-né ujhelyi lakost komendálta feleségül. Az eszme K.-nak megtetszett. Meg is állapodtak nyomban, hogy M.-néhez még az nap délután ellátogatnak vizitbe. A vizit órájáig K. alapo- san beszélt. Különbön pompásan ment minden; a két özvegy kölcsönösen megtetszett egymás- nak; vig poharazás közben egy-egy ölelés is megesett s talán még egy csók is elcsattant. Esti szürkülétig folyt ez így, a mikor emberünk bol- dogan, szép reményekkel telten kerítette nyakába a Hoszuláz felé vivő országotat. Közel járt már a falujához, mikor véletlenül zsebébe nyulva, arra a keserű tapasztalásra jutott, hogy 60 ftnyi készpénze onnan eltűnt. Persze, hogy rögtön józan lett és minthogy gyanuja az olelő karokra irányul: si- etett M.-né meginvitatlatni, de nem az oltár elé, hanem a bírósághoz.

(Lopás.) Bloch Májor palotás utcai korcsmáros háznak udvari ablakán keresztül f. hó 17-én este még eddig ismeretlen tettes behatolt és a nyitott szekrényből mintegy 20 ft. értékű fehérneműt el- lopott.

(Névváltoztatás.) Hamburger Wolf Mózes (Móric), s. a. ujhelyi illetőségű budapesti lakos, ve- zetéknevét belügyministeri rendelet alapján Gá- löcsi-ra változtatta.

(A kir. törvényszékről.) Súlyos testi sértés. Malarovics József, s. a. ujhelyi lakos, mult évi ja- nuár hó 1-én este a zsólyomkai szűk völgyben folyó patak partján összeveszett Omascsik Jánosné s. a. ujhelyi lakossal. Malarovics János a gyenge

öregasszonyt egy husággal megütlegette s aztán a meredekekről a patakba lökte, úgy hogy Omascsikné a szenvedett belső sérülés következtében majd hat hétig súlyos beteg volt. A folyó hó 17-én tartott végtárgyaláskor Malarovics János azt állította, hogy Omascsikné saját vigyázatlansága miatt zuhant a patakba; védekezését azonban a szemtanúk megcáfolták s így a kir. törvényszék súlyos testi sértés büntette miatt Malarovics Józsefet egy évi börtönrre ítélte. — *Verekedő kerülő.* Leányváron folyó évi május 18-án Kántor András, uradalmi kerülő, kárban találta és behajtotta Iski Ferenc leányvári lakos lovait. Iski Ferenc az utcán összetalálkozván Kántor András kerülővel, kérdőre vonta, hogy merészelte az ő lovait behajtani, mikor azok kárban sem voltak. Heves szóváltás után Iski fenyegetőzve már távozni készült, mikor Kántor András a fenyegetésektől felingerülve utját állta, s Iski Ferencre hosszonyelű éles baltájával több olyan ütést mért, hogy ellenfele eszméletlenül terült el a földön és csak rendkívül szívós természetének köszönhető, hogy három hónapi betegség árán életét megváltotta a haláltól. A folyó hó 20-ik napján tartott végtárgyaláson *Biringer* Artur, kir. alügyész, szándékos emberölés büntetékének kísérletével vádolta Kántor Andrást, *Balogh* Lipót védőügyvéd pedig azt igyekezett kimutatni, hogy Kántor András szándéka csupán az Iski Ferenc bántalmazására, nem pedig emberölésre irányult. A bíróság *Kulin* Ödön, kir. tsvzéki bíró, elnökele alatt nem látván beigazolva Kántor András ellen az emberölés szándékát, őt a súlyos testi sértés büntetékében mondta ki bűnösnek és két évi börtönrre ítélte.

(*Fiatal tolvaj.*) Begala András, ifj. Kábel József hosszulási gazdamester 15 éves cselédje, felhasználva gazdája távollétét, a láda fiában lévő 30 ftot elcsente és azzal kerekelt oldott. Kassáig eljutott háborítatlanul, ottan azonban a rendőrség a gyanusan csavargó fiut a lopott pénz nagy részével letartóztatta. Erről az újhelyi rendőrség értesülvén, ide toloncoltatta. Ma már a bíróság előtt számolt tetteért.

(*Végtárgyalások.*) A jövő héten következő bűnügyek kerülnek végtárgyalásra a kir. törvényszéknel; *november 24-én:* súlyos testi sértéssel vádolt Szegedi László és társai bűnyügye, gondatlanságból okozott súlyos testi sértéssel vádolt Testbér István bűnyügye, hatóság elleni erőszakkal vádolt Szafkó József és társai bűnyügye; *november 26-án:* tűzvész okozással vádolt Telyrák János bűnyügye, hatóság elleni erőszakkal vádolt Molnár András és társai bűnyügye, lopással vádolt Hrományik Mihály és társai bűnyügye; *november 27-én:* gondatlanságból okozott emberöléssel vádolt Tapatics Tivadar bűnyügye, magánlak megsértésével vádolt Szinnai József és társa bűnyügye.

Szentgyörgyi Vilmos kereskedésébe egy jó családból való és a gimnázium négy osztályát végzett fiu gyakornokul felvetetik.

(*Egy jó házból*) való tanuló *Wihs* Keresztély cukrászdájában tanoncul fölvetetik.

(*Egy elemi tanító*) a tanórák után magánórák adására vállalkozik. Címét megmondja: a szerkesztőség.

Irodalom.

Magyar Genti Történetek című novella kötetére. Hírdet előfizetést *Kemechey* Jenő, földiuk, jelenleg hírlapíró Szegeden. A Kacziány Ödön, Lincsek Lajos, Szabó Béla és Füleky Lajos illusztrációval megjelenő könyv ára egy forint. — Gyűjtőknek tiszteletdíj után egy tiszteletpédány jár. Az előfizetést elfogadják *Endrényi* testvérek könyvkiadóhivatala Szegeden.

Miképp vélekednek elsőrangú orvosi kapacitásaink *Koch* dr. ephális főfedezéséről: ezzel foglalkozik *A Hét* legújabb számának egy tekintélyes része. Nem valami száraz tudományos cikk ez. *Brady* Sándor írta, a kitünő novellista és úgy is olvastatja magát, mintha egy csodálatos elbeszélés volna. A meginterviewolt kapacitások: *Kéti*, *Fodor*, *Stiller*, *Korányi* és *Petrik* tanárok. A tudóvsz, a gümörök meggyógyíthatóságának kérdése az utolsó 48 órában minden mást háttérbe szorított. Ez *A Hét* legnagyobb aktáitása. A novellisztikus részben *Tolnay* Lajos, *Justh* Zsigmond, *Kiss* József, *Palágyi* stb. szerepelnek. A címlapon *Gyarmathy* Zsigáné pompásan sikerült arcképet találjuk és egy szellemes csevegést az ő házatjáról. *A Hét* előfizető ára egész évre 10 ft, félévre 5 ft, negyedévre 2 ft 50 kr, mely a *A Hét* kiadóhivatalába: Magyar Tudományos Akadémia palotája Budapesten, küldendő.

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Mindazon tisztelt barátaim és ismerőseim, kikről a Bodrogközről a tokaji járásba történt hirtelen áthelyeztetésem miatt személyesen el nem bucsúzhattam, fogadják ez uton bucsu köszöntésemet. Tartsanak meg továbbra is jóakaratu barátságukban.

Tokaj, 1890. nov. 20.

Császár Pál,
szolgabíró

TANÜGY.

A kegyes-tanítórendiek Zemplénvármegyében.

XXXVIII. *Hudra* János k. r. tanártól.

Módszer. Mindenkoron lényeges részét képezte a tanításnak a helyes módszer. Még a legkitünőbb tanítók, tanárok is nem tudományuknak

határtalan kiterjedése, mint inkább azon kiváló sajátosságuknál fogva lőnek nevezetese, hogy ismereteiknek bizonyos részét ügyesen tudták átvezetni azokra, kiket gondjaikra bíztak. Tudjuk, hogy igen sok tudós férfúnak tanítványai csak közepes, vagy még ennél is vékonyabb eredményt biztosítottak; míg mások kevesebb tudomány, de ügyesebb alkalmazkodó képesség és a gyermek lelkiületéhez való leereszkedés, simulékonyság által csodát műveltek. Bizonyos, hogy a jó példaadás az első, mivel a tanár tanítványainak vonzalmát és szeretetét megnyerheti; ha ezt elérni sikerült, félig a tanulmányi eredmény is biztosítva van. Nem a sok hangos beszéd, dorgálás, erkölcsi predikációk hatnak, hanem a szeretet melege által sugalt jóakaró szózat! »Oh azok a tanítások és figyelmeztetések, melyek mellett a szülők és tanítók jó példái harcolnak, mélyen verődnek a gyermekek szíveibe s hasonlítanak a csendes és tartós esőhöz, mely a földet át és átáztatja s bő gyümölcsöt ígér. Mit használ a tanítás, mit a büntetés, ha rossz példát látnak! Hogyan legyenek a tagok egészségesek, ha a fő beteg.«

Csak miután a talaj: a gyermeki fogékony lélek, mint valami veteményes ágy, jól el van készítve, dicsekedhetünk munkánknak helyes irányú kezdetével. Szóval a helyes módszer nemcsak az egyoldalú tanítás, de a nevelés-tanítás által adja meg a gyermeknek azon biztos alapot, melyen felépítheti jövő boldogulásának fényes csarnokát. A nevelés adja meg nemcsak egyes emberek kiválóságát, de teremt meg a nemzetek nagyságát, tartja fen dicsőségét, akadályozza meg süllyedését, s ha alásüllyedtek: a nevelés emeli föl ismét bukásukból. Isten úgy akarta, hogy az ember uralkodjék a föld felett, a mi annyit jelent, hogy az ember a földet szellemének ereje által tegye életének céljaira alkalmassá. De ezt nem a természet, hanem a jó irányú nevelés és tanítás eszközli. A tanítás képi az értelmet, az ésszt; de ezek fejleményében csak akkor van igazi harmónia, ha át vannak hatva a jó nevelés által vezérelt vallásos irányu eszmék által. A vallás oltalma alatt behatol az igazság az értelemben, megtermékenyíti a szellemet, életet ad a léleknek. Ha a religió hiányzik a tanításból, akkor a tanítás nem egyéb, mint a pusztá kíváncsiságnak, vagy gögnak, az önteltségnek tápláló dajkája; akkor a tanítás nem kedvelti meg komolyan és igazán az igazat, akkor a rideg, a lélek nélkül való igazság megállapodik az észben és nem hat a szívre; akkor az ember nem élvezheti a szív és ész harmonizájának nemes gyönyörűségét.

Ezekből látható, hogy a tanítás és nevelés két különböző dolog. Hogy a kettő között teljes összhangzat legyen: ez feladata a helyes módszernek. A nevelés fejleszti ki az összes tehetségeket; a tanítás ismereteket nyújt; a nevelés megnevesíti, felmagasztalja a lelket, a tanítás gazdagítja a szellemet; a nevelés teszi az embert, a tanítás teszi a tudást; a nevelés cél, a tanítás pedig e célnak csak egyik eszköze. A tanítás lerakhatja, összegyűjtheti, felhalmozhatja az értelemben és az észben az ismereteket, megtöltheti az emlékezetet, mint valami éléskamrárt; de nem adja meg a szellemnek azt az erőt, tevékenységet, elevenséget, mely neki szükséges. Szóval: tanult az ember, ha sokat tud, ha sok ismerettel bír; nevelt pedig: ha van esze, izlése, ítélte; ha hatalmában van a gondolat és a szó; ha uralkodni tud magán; ha van jelleme, lelkiismerete, nemes művelt szíve, kedélye. Ily nemes feladat jut a tanításban és nevelésben a helyes módszernek.

Ily módszert követett rendünk mindenkoron mint morális testület az iskolában; természetes hogy az újhelyi piaristák is hű követői voltak mind annak, ami az ifjuság testi és szellemi vezetésére, vallás-erkölcsi nevelésére célszerűnek, hasznosnak és szükségesnek bizonyult.

Az időrend beosztása már röviden érintve volt a kegyes-tanítórend múlt századi tantervében. Miután a *Mária Terézia* által létesített tervezet a jezsuiták és a piaristák nyomán haladott. Lényegileg sokban azonos volt az 1772-iki *Ratio educationis*-e a már létező tantervekkel; a módszer sem igen tért el ezektől.

Réggel 1/28-kor a tanár iskolába ment, s akár a tanár, akár valamelyik tanuló előimádkozása mellett azonnal megkezdődik az ima. Elmondják latin nyelven »Az Úr imáját, angyali üdvözlöt, apostoli hitvallást, a hit, remény, szeretet és a bűnbánat imáját s több orációt, végre a »Veni Sancte« himnuszt és a »Deus, qui corda« stb. imát. Ez vagy egy jó negyed órát vett igénybe. Azután a tanár átvizsgálta a füzeteket és írásbeli feladványokat s megkezdte az előadást. Vagy 3/4 órán át nyelvi szabályokat magyarázott, kísérve kérdésekkel, hogy a mondottakat az ifjak nagyobb biztonsággal elsajátíthassák. A magyarázatra valamely klasszikus író fejtegetése következett, miattal főképp arra kellett ügyelni, hogy a szép kifejezőmódokat eltanulják s az olvasott szöveget a tanult szabályokkal összevegyessék. Az utolsó negyed a történelem magyarázatára volt fordítva. Az előadásnak 10 órákor vége volt, ekkor ment az ifjuság a szent misére.

Délután 1/4 2-kor volt a csengetés; a tanulók leckeiket az úgynevezett sédátoroknak tartoztak

felmondani; ezek észrevételeiket a tanárral közölték. 1/2 után jött a tanár az iskolába s a loretói litánia s a délelőtti imák elmondása után a kikérdezők jegyzékeit átvizsgálja; egyeseket maga is provokál s megteszi dicsőítő vagy feddő észrevételeit. Ezek után kezdődik az előadás; utolsó negyed ismét a történelem. Négy órákor vége van az előadásnak; május, június és júliusban az előadás reggel 7 től 9-ig tart, délután 3—5-ig. Szerdán 3/4 órában számtan. A tanulók házi feladványokat gyakrabban kaptak; kedd, vasárnap, vagy ünnepnapokra szépírási mintákat. Szombaton 3/4 órában a keresztény vallást *Canisius* tankönyve szerint tanították; vasárnap oratóriumok. A minis tráció szigorú köteleesség.

Hogy mindezek a dolgok *II. József* alatt gyökeresen megváltoztak, azt már előbb említettem; de *II. Lipót* s különösen *I. Ferenc* vallásos kormányja alatt a régi rend és módszer némi változással visszatért. A rendszer tudományi szempontból átalakult ugyan 1807-ben; de a vallásos irány megmarad továbbra is, s ennek hatása alatt áll a kor egész a legújabb időkig.

HUMOR.

Bizalmasan.

Valami magasrangu vasuti hivatalnok utazott inkognitó a vasuton. Kézalatt értésére adták ezt a személyzetnek, hogy a legkisebb szabálytalanság se történjék. Az első állomásnál az ismeretlen nagyság és a vonatvezető között a következő párbeszéd fejlődött ki:

— Mondja csak vonatvezető, ki lehet itt szállni egy pohár sörre?

— Máskor igen, de most nem, mert egy nagy marha van a vonaton!...

Vendéglőben.

Vendég: Ez már mégis sok! A második hajszálat találok a levesben!

Vendéglős: Hát azt akarja az ur, hogy 10 kros levesben egy egész parókat találjon?

Jó munkának idő kell.

Egy ur egy pár csizmát rendelt egy csizmadiánál s a lelkére kötötte a mesternek, hogy hamarosan csinálja, mert nagy szükség van rá. — Hja! édes jó uram, hamarosan nem lehet jó munkát végezni, felelt a csizmadia; tessék egy kicsit várni!

Két hónap multával, bosszankodva elmegy a megrendelő s így fakad ki:

— Szégyen! gyalázat!! Két hónap alatt sem bir egy pár csizmát megcsinálni. Talán nem tudja majszter ur, hogy az Isten az egész világot 6 nap alatt teremtette?...

— Olyan is az — felelt egykedvűen a mester.

A.: — Mi a különbség *Koch* dr. és *X. dr.* között?

B.: — Az, hogy *Koch* életet olt be, *X.* pedig életet olt ki.

Szónyomozat.

Tanoda = tanulás fucscs! — Fonóda = Orsón sodorított üdvözlő vers. — Tanár = (pl. a női ipariskolában egy évre) csak 2 ft. — Bölcsöde = bölcsészeti fakultás.

GONDOLATOK.

Boldog, ki megőrizte gyermekkorának édebb perceit a jövőre számára; de boldogtalan, ki, bár megőrizhette volna azt, hagyta tova tűnni, a multban hagyta azt a sárba veszni.

Mert ne higgyétek, hogy volna ember a világon, ki ne szeretné birni a multnak boldogabb emlékeit. Ne higgyétek, hogy azok a kevesek, kik csak úgy sitymálva, hányaveti módon említik gyermekkoruk édes perceit, hogy csakugyan úgy éreznek mint beszélnek. Csalódtok, ha azt hiszitek. Azok a kevesek is, csendesebb óráikban, midőn senki sem látja őket, midőn talán egy mondhatatlan érzet által elragadtatva a multba hagyják lelküket röpülni: édes odaadással hagyják ott bolygani lelküket s egyszer csak azon veszik észre magukat, hogy szemük könyekkel vannak telve s e könyvek igen sokat mondanak.

A mult a léleké, a szívé a jelen s a jövő az agynak jutott.

De még is ha volna ember, ki ha midőn lelke a multba tévedez, keresve a boldogabb időket, nem érezne szíveben azok elmúltán bánatot, romlott ember az.

Szívéünk oltára a mult, és több mint keblünk szentélye, melyre ha gondolunk átszellemlülve érezzük magunkat.

De azért, ki egészen a multnak él, nem érdemi meg a jelent, az megcsalja önmagát. Tartsa mindenki magában: áldozz a multnak, mert az lelked egyik élető ere, de azért ne szalassz a jelenből egy rövidke percet is, s ami a jövőt illeti, ne rebesgesd látýolát, mert kétszer szenveded át a gyötrelmeket. *Mészáros S.*

HIVATALOS RÉSZ.

Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának S. a. Ujhelyt 1890. évi október hó 15-ik napján tartott közgyűléséből.

429/12382 sz. Olvastatott a m. kir. nagyméltóságú belügyministeriumnak a hozzája felülvizsgálat és jóváhagyás végett bemutatott ügyek felterjesztésénél követendő eljárást szabályozó s ezek kellékeit előíró 46,641/III — 6. szám alatt kelt rendelete.

A felolvasott ministeri rendelet az érdekelteknek tudomásra hozatala céljából a »Zemplén« hivatalos közlönyben közzététetni, a vármegyei jegyzőikar, tisztí ügyészek s a járási főszolgabíráknak másolatban kiadatni rendeltetik.

Kmfent.

Jegyzette:
Pintér István,
tb. aljegyző.

Kiadta:

Vlczmándy Ödön,
főjegyző.

Másolat.

Magyar királyi belügyminister 46641/III — 6. szám. Körendelet valamennyi vármegyei törvényhatóságnak. Az 1886. évi XXI. t. c. 7 §-a értelmében a törvényhatóság azon határozatai és szabályrendeletek, melyek közérdekű voltuknál fogva közhírré teendők vármegyékben a rendezett tanácsú városoknak közvetlenül, nagy és kis községeknek pedig a járási főszolgabírák útján nyomtatásban vagy könyvnyomtatásban másolatban megküldetvén, ott a helyi szokáshoz képest 8 nap alatt köztudomásra juttatandók. A közhírrétételnek a hitelesítéstől számítva 30 nap alatt mindenütt meg kell történnie. Az idézett törvény cikk 8. §-a szerint továbbá a szabályrendeletek a kihirdetéstől 30 nap alatt felelbevezethetők az illető ministerhez. A határidő közérdekű határozatokra és szabályrendeletekre nézve az illető községben lett kihirdetést követő naptól számítatik. Ha a határidő utolsó napja vasárnap, vagy a Gergely naptár szerinti ünnepre esik, a felelbevezés a következő köznapon is benyújtható. Az 1886. évi XXII. t. c. 110. §-a pedig, mely szerint a község törzsvagyona csonkítatlanul fentartandó, olyképp rendelkezik, hogy kivételesen annak elidegenítését, lényeges átalakítását vagy felosztását, valamint ingatlan vagyonnak, vagy királyi kisebb haszonvétel jognak vételét a képviselőtestület csak az általa a végre legalább 30 nap közbevetésével határozatilag külön kitűzendő és kihirdetendő közgyűlésében, de érve a szavazattal bíró előjárókat is, általános többsége névszerinti szavazás mellett és a 24 §. rendelkezéseinek megtartásával határozhatja el. Ha a képviselők ezen gyűlésre kellő számban meg nem jelennek, ugyan ezen a módon újabb közgyűlés hirdetendő, s ha ezen sem volna meg a kellő szám ezen képviselőtestület gyűléséből 15 napra egy újabb gyűlés összehívása elrendelhető, mely a jelenlevők többségével határoz. Végül ugyanezen törvény 112. §-a értelmében a községi vagyon kezelésének módját, és ha erre nézve a bérbeadás állapítható meg, ennek feltételeit, a közköltségek fedezése után fennmaradó jövedelmeknek hova fordítását, azoknak esetleg miként történendő felosztását, az egyes polgároknak azokból járó haszonélvezeti illetményeket és az ezekért netalán fizetendő díjakat a képviselő testület, és pedig a mennyiben a fennálló gyakorlatnak megváltoztatása célozódik, szintén az általa a végre legalább 30 nap közbevetésével határozatilag előre kitűzendő és kihirdetendő közgyűlésen állapítja meg. A 110. és 112. §§. értelmében hozandó határozatok a községben szokott módon szabályszerűleg kihirdetendők; azok ellen kihirdetésük napjától számított 30 nap alatt a községnek kötelekébe tartozó bármely polgár és azok, kik a községben vagy határában ingatlan vagyonnal bírnak, a törvényhatósághoz folyamodhatnak. A törvény ezen határozott rendelkezéseinek előrebocsátása után felhívom a törvényhatóságot, hogy valahányszor oly ügyek terjesztetnek fel hozzám felülvizsgálat és jóváhagyás végett, a melyekre nézve a törvény az említett alaki kellékeket előírja, hozzám a felterjesztésben külön jelentendő és okmányilag igazolandó, hogy a fenforgó esetben a törvénynek arra vonatkozó utasításai úgy a határozat hozatalánál, mint annak közhírrétételénél pontosan betartattak. Mert ha ennek elég nem tétetnék, illetve ha nem látnám okmányilag igazolva, hogy egy ily határozat közül az alaki kellékek belettek tartva anélkül, hogy annak érdemleges elbírálásába bocsátskóznám, azt hivatalból visszautasítanám. Együttal arra is figyelmeztetem a törvényhatóságot, hogy a vármegye területén lévő rendezett tanácsú városok és községeknek az idézett törvény szakaszok rendelkezése alá eső s a törvény értelmében a törvényhatóság II-od fokú hatósága alá utalt határozatai felülvizsgálása és jóváhagyása alkalmából köteleességük ismerje felügyelni, hogy a rendezett tanácsú városok és községek ilyes határozatai a törvény által előírt alaki kellékekbe tartásával hoztattak, és csak az esetben ha azok ellen alaki szempontból kifogás nem esik, eszközölhető az ügy érdemleges elbírálása. — Budapest, 1890. évi július hó 5-én gr. Szapáry s. k.

Zemplénvármegye törvényhatósági Bizottságának S. a. Ujhelyben 1890. évi október hó 15-ik napján tartott közgyűléséből.

431/11,101. sz. Olvastatott a nagyméltóságú m. kir. földmivélsügyi ministernek 25,000/III—9. sz. a. kelt intézvénye, melylyel a szőlővesszőforgalom szabályozása tárgyában követendő eljárás módzatai iránt kibocsájtott körendeletének 10 példányát a legszélesebb körben leendő közhírrététel végett megküldi.

A hivatkozott körendelet a Zemplén hivatalos közlönyben közzététetni s 1—1 példányonként a s. a. ujhelyi, szerencsi, tokaji, bodrogközi, gálszécsi, nagy-mihályi és homonnai járáások főszolgabíráinak kiadatni rendeltetik. Kmft.

Jegyzette:

Pintér István,
tb. aljegyző.

Kiadta:

Viczmándy Ödön,
főjegyző.

25 000/III 9 1890. sz. Földmivélsügyi m. k. n. n. sz. m. sz.

Körendelet valamennyi törvényhatóságnak a szőlővessző-forgalom szabályozását illetőleg.

A szőlővessző-szállításnak a belforgalomban való szabályozása tárgyában — az országos filloxera-bizottság meghallgatása és javaslata alapján — a következőket rendelem:

I.

Honnan, hová és mily feltételek mellett szabad szőlővesszőt szállítani.

1. Zár alatt lévő területekre, vagyis olyan községek határaiba, melyekben a filloxera jelenléte megállapított és melyek ennél fogva hivatalos filloxera-záralt alá vétettek: bárhonnan, akár európai, akár amerikai fajta gyökerező vagy sima vesszőket szabad szállítani.

2. Zár alatt nem lévő területeket illetőleg:
a) A Királyhágóntúli országrészben zár alatt nem lévő területekre sehonnan semmiféle szőlővesszőt szállítani nem szabad;

b) az ország többi részeiben zár alatt nem lévő területekre csupán az illetékes szakközégek által a filloxera támadásai ellen mentességet (immunitást) biztosító és ezen tulajdonságnál fogva »immunis«-nak nevezett futóhomok-talajú területekről s innen is csak sima szőlővesszők szállítása engedhető meg, a következő (3 ik) pontban részletesen körülírt eljárás szerint.

3. A futóhomok-talajú — fizikai alkatában rejlő azon tulajdonságánál fogva, melyszerint az ilyen talajban a filloxera-rovar a szőlő gyökerein terjeszkedik s ennek folytán rajtok hosszabb ideig megélni nem képes: a benne lévő szőlőknek a rovar támadásai ellen mentességet (immunitást) biztosít és ezen oknál fogva röviden »immunis homoktalajnak« nevezetik.

Az ilyen immunis futóhomok-talajú területek ezen tulajdonsága más, nem futóhomok-talajú, tehát a filloxera ellen nem immunis területekkel szemben a szőlővessző-forgalmat illetőleg bizonyos forgalmi könnyítéseket tesz lehetővé; miért is az ilyen talajok szőlővessző-forgalmát a következő pontokban előírt rendelkezések szabályozzák.

A földmivélsügyi minister hivatalos szakközegei, avagy a részéről erre illetékesnek nyilvánított közegek és szakegyenek által immunis futóhomok-talajunkon konstatált területek szőlővessző-forgalma annyiban szabad, a mennyiben:

a) ilyen immunis talajú területekre bármilyen (tehát európai vagy amerikai) fajta, akár gyökerező akár sima szőlővesszők szállítása bárhonnan meg van engedve.

viszont:

b) ilyen immunis területekről származó, akár európai, akár amerikai fajta, de csakis sima szőlővesszők szállítása a földmivélsügyi minister által a rendeltetési hely törvényhatósága részéről előterjesztett kérelem alapján, zár alatt nem lévő és nem immunis homok-talajú községek határaiba is megengedhető.

Gyökerező szőlővesszőket azonban zár alatt nem lévő határokon, még immunis talaj területekről sem szabad szállítani.

c) Egyes törvényhatóságok, járáások vagy községek tekintetében a minister — az illetékes törvényhatóság előterjesztése alapján — egyszer mindenkorra érvényes határozatot is hozhat arra nézve, hogy szabad-e az ottani, zár alatt nem lévő határokból, immunis talajú területekről sima szőlővesszőt szállítani.

4. Az olyan, nem immunis futóhomok-talajú községekre nézve, melyekben eddig szőlőmivélség nem volt, s melyek ezen oknál fogva zár alatt nem is lehetnek: fölmerülő esetekben a földmivélsügyi minister állapítja meg, hogy az ilyen községre nézve — a szőlővessző-forgalom tekintetében — jelen rendelet melyik pontjának határozmányai irányadók.

5. Az előző pontokban megállapított szabályok kizárólag a vasuton vagy hajón, avagy esetleg postán történő szőlővessző-szállításokra vonatkoznak.

A tengelyen (kocsin) történő vesszőszállítás tekintetében a következő szabályok irányadók: Szőlővesszőt a származási helytől a rendeltetési helyig kizárólag tengelyen (kocsin vagy szekéren) szállítani csakis ugyanazon zárlati csoporton belül van megengedve.

Ezen kívül még a következő esetekben szabad szőlővesszőt tengelyen szállítani:

a) Immunis futóhomok-talajú telepről, zár alatt nem lévő olyan rendeltetési helyre szánt sima szőlővesszőket, a hová ilyen vesszők szállítását a földmivélsügyi minister, a jelen körendelet 3. b. pontja értelmében, a rendeltetési helyre nézve illetékes törvényhatóság részéről előterjesztett kérelem alapján megengedte;

b) bárhonnan, immunis futóhomok-talajú telepre és

c) filloxera miatt zár alatt lévő helyre szánt, akár sima, akár gyökerező szőlővesszőket:

a származási helyről a legközelebbi feladó vasut- vagy hajó-állomásig; valamint a leadó vasut- vagy hajó-állomástól a rendeltetési helyig akkor is szabad tengelyen szállítani, hogyha a feladó vagy leadó vasut- vagy hajó-állomás nem fekszik a származási vagy rendeltetési hely zárlati csoportjának határában belül és így e miatt a vesszőszállításnyit tengelyen kellene a csoport határára keresztülni.

(Folyt. köv.)

5304/Kig. sz. 90. S. a. ujhelyi j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXII. t. c. 33. §-ában gyökerező jogom és kötelességemnél fogva, S. a. Ujhely város 1891-évi legtöbb adót fizető képviselőtestületi tagok névjegyzékét kiigazitván, értesítem az érdekelteket, hogy a névjegyzék folyó hó 23-napjától 30 napon át a városháza tanácstermében közszemlére van kitéve.

Az esetleges felelbevezések, az előbb hivatott szakasz negyedik kikezdése értelmében, a kitétel napjától számított 15 napon belül hozzám beadhatók.

S. a. Ujhely, 1890. november hó 21. napján.
Dókus Gyula, főszolgabírói

4587. sz. ki. 90.

Varannai j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

A varannói járás területén fekvő Varannó-Csemernye községben legutóbb fellépett, valamint Bánszka, Juszkó-Volya és Vehécz községekben régebben uralkodó ragadós száj és körömfájás miatt a Varannón 1890. évi december hó 3. napján tartandó országos vásárról a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések kitételnek s csakis lovasár és a város belterületén tartatni szokott árú- és terményvásár megtartása engedélyeztetik. Miről a község azzal értesítettik, hogy a kitélt állatok a város határára bocsáttatni nem fognak s akik azokat a vásárra becsempésznék, a legszigorúbban lesznek büntetve.

Kelt Varannón, 1890. évi nov. hó 21-én.

Füzesséry György, főszolgabírói.

Az 1888-ik évi VII. törv. cikk 72. §-a alapján alkotott törvényhatósági

ebtartási szabályrendelet.

(Folyt. és vége.)

III. ebttartási szabályok.

8. §. A kutyák kinzása tilos.

9. §. A pásztorkutyák az övtől féllábszárúig lefelé láncon függő kolonccal látandók el.

10. §. Minden a mezőn talált magában járó és kolonccal el nem látott kutya kóbornak tekintendő és kiirtandó, a mezőn talált kóbor vadász kutyára nézve az 1883. XX. t. c. 17. §-a alkalmazandó.

IV. Ebdűh elleni óvrendszabályok.

11. §. A veszettség veszélyének elhárítása céljából az ebttulajdonos ha a kutyáján feltűnő változást lát, ha a kutya bujkál, vagy egészségi állapota előtte gyanussá lesz: tartozik kutyáját elcsukni és zárt helyen láncon tenni és ezt a község előljárási részének bejelenteni.

Ha a kutya még nem marakodott, kiirtása az előljárási részének bejelentése mellett meg van engedve és a kutya a dögtéren elásandó.

A már marakodott gyanus kutyáról való jelentést az előljárási résznek beküldi a főszolgabírónak a ki az ilyen kutyát a tisztí állatorvossal megvizsgálattja. Az állatorvos megérkezéig a tulajdonos által a kutya zár alatt vagy láncon tartandó esetleg a tulajdonos kívánságára kiirtandó és a dögtéren elásandó.

12. §. Ha a vizsgáló állatorvos az ilyen kutyát veszettnek találja, ez azonnal kiirtatik, veszettség gyanúja esetén, vagy ha a fertőzés gyanúja merülne fel, — tekintettel az 1888. évi VII. t. c. 67. §-ára a kutya a tulajdonos kívánságára azonnal kiirtandó, ellenesetben pedig biztos helyen megfigyelés alá helyezendő, s ha itt rajta a veszettség tünetei kétséget kizárólag mutatkoznak, kiirtandó; ha pedig a gyanus tünetek elmúlnak, a kutya — a megfigyeléséből eredő költségeknek a tulajdonos által való megtérítése után ennek visszaadatik.

13. §. Ha valamely kutyán a veszettség kitört és az kóborolt, a község előljárási részének a főszolgabírónak jelentést tesz, ki a szükséghez képest a községben a kutyákat megvizsgálattja.

14. §. Ha a főszolgabíró közhírré téteti, hogy valamely községben, vagy annak határában veszett, vagy veszettségre gyanus kutya kóborolt, az 1888. évi VII. t. c. 68. §-ában előírt eljárás követendő.

15. §. A veszett kutya által megmárt állatokkal azon eljárás követendő, mely az 1888. évi VII. t. c. 66. §-ában rendelkezik és mely az ehhez kiadott rendelet 185. §-ában szabályoztatik.

16. §. Fertőzésre gyanus, veszettségre gyanus, vagy veszett állatok semminemű testrészeit, vagy termékeiket fölhasználni tilos.

17. §. Veszett állatok fekhelyei és állásai az 1888. évi VII. t. c.-hez kiadott rendelet 192. §-a alapján a 98. §. utasításához képest főtztelenítendő.

V. Büntető határozatok.

18. §. Kihágást követ el:

a) azon ebtulajdonos, a ki a 6. §-ban érintett bárcát megváltotta, de kutyáján nem viselteti, a mennyiben a bárca elvesztését nem igazolja, illetőleg be nem jelentette;

b) a ki másnak kutyájáról a bárcát elidegeníti;

c) a ki más kutyára szóló bárcát másnak adja;

d) a ki kutyáján hamisított bárcát viseltet;

f) a ki kutyáját adó alá bemondani és részére bárcát váltani elmulasztotta.

19. §. A 18. §. eseteiben a pénzbüntetés a beszámítás mérvéhez képest 50 forintig terjedhet, behajthatlanság esetén megfelelő elzárással megterjeszhető.

A pénzbüntetés elzárásra nem fizethető esetén az 1879. XL. t. c. 22. §-ának elvei szerint változtatandó át.

20. §. Az ezen szabályrendeletben érintett egyéb rendelkezések ellen vétők rendőri kihágást követnek el, és a mennyiben nem az 1879. XL. t. c. 86. 102. 103. és 122. illetve az 1888. évi VII. t. c. 154. §. i) és j) pontjai alapján büntetendők 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel,

behajthatlanság esetében megfelelő elzárással büntetendők:

21. §. Kihágások esetében eljárnak:

a) az ezen szabályrendelet, valamint az 1879. XL. t. c. 86. 102. 203. és 122. §-ai ellen elkövetett kihágások esetében első fokban a főszolgabíró, nagy községben a rendőrkapitány, tanácsi kiküldött, II-od fokban az alispán III-ad fokban a belügyminister.

b) az 1888. évi VII. t. c. 154. §. i. és j. pontjaiba ütköző kihágások eseteiben III-ad fokban a földművelésügyi ministerium.

22. §. Az ebadó (díjak) címén befolyt összegek állategészségügyi, közegészségi, esetleg állattenyésztési célokra fordítandók, és pedig: állatorvos fizetése a tavasszal megtartani szokott tenyésztés vizsgálatánál esetleg másként alkalmazott állatorvosok díjazására, végre a vármegye területén esetleg előforduló állati járványok megállításának költségeire.

Az ide vonatkozó törvényhatósági határozat a bel- és földművelésügyi ministerium, a rendezett tanácsú városok ilyenmű határozatai a törvényhatóság jóváhagyása alá terjesztendő; rendezett tanácsú városok az e címen befolyt összegeket maguk kezelik; pénzbüntetések tekintetében az 1888. VII. t. c. végrehajtási utasításának 320.—332. §§-aihoz (oglaltak szolgálatán irányadól: az 1888. VII. t. cz. 154 §-a i) és j) pontjai alapján befolyt pénzbüntetéseknek községet illető fele része is a vármegye pénztárban kumulatív kezelendő.

Végül az 1879. XL. t. c. 86. 102. 103 és 122. §§-ai alapján befolyt pénzbüntetések az 1887. VII. t. cz. 2 §-ában jelzett célra fordítandók.

A szabályrendelet végrehajtása érdekében

kiadott nyomtatványok és bárcák költségei az eddigi címeken befolyt összegekből fedezendő.

23. §. Ezen szabályrendelet jóváhagyása után azonnal életbe lép. Végrehajtását a vármegye rendeli el és a törvény hatóság első tisztviselője ellenőrzi.

Kelt Zemplénavármegye bizottságának S.-a. Ujhelyben 1890 évi október hó 14-én tartott közgyűlésben.

Jegyzette és kiadta:
Viczmány Ödön, főjegyző.

Nyilttér*)

Egész selyem nyomott Foulardok 1 frt 20 krtól
3 frt 90 krig
(körülbelül 450 különböző színben) öltözet és darabonként vámmentesen szétküld **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) gyári depója **Zürichben.** — Minták postafordultával. — Levelek 10 kr. portóval.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Szerkesztőségi posta.

Sport. Nem használhatjuk!

A világitásról. Szintén.

Cs. A. úrnak **Klenova.** Levelet irtunk.

B. J. úrnak **Keresztúr.** Szép dolog, — tudomásul vettük, de ki nem publikáljuk, azért sem, mert B. J.-t nem ismerjük

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNE.**

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A szentesi körjegyzőség keretében lévő **Szentesi község vadászati joga** f. év novemberhó 28-án délután 2 órakor, — valamint **Szomotor község vadászati joga** novemberhó 29-én d. u. 2 órakor, mindkét helyen a **község házában** tartandó árverésen, az 1883. évi XX. t. cz. értelmében, bárbe fog kiadatni.

Kelt B.-Szentesen, 1890. nov. hó 19.

Tárczay Ferencz,
körjegyző.

1739. m sz. 1890.

Hirdetmény.

Zemplénavármegye közigazgatási bizottsága 1890. évi szeptember hó 12-én tartott ülésében 1300/1758 kb. számú határozatával a gerenda-sztrópkó-svidniki, honmonna-mlaborci és udva-jablonkai közutakon 18 db műtárgy helyreállítása, továbbá 1157 db kerékvető és 3375 flmt korlát felállítására 12011 ft 05 kr. összeg erejéig engedélyeztetett.

A vármegye alispánjának f. évi november 11-én 17508. számú rendeletével a fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1890. évi december hó 2-ik napjának délelőtti 11 órájára a Zemplénavármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A veseyezni óhajtók felhívattak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 10 óráig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt S.-a. Ujhely, 1890. nov. hó 18.

A Zemplénavármegyei kir. építészeti hivatal főnöke:

Hönsch Dezső,
kir. főmérnök.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

Sirkövek újabb tervezése

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT
Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.
MINDEN IDŐBEN
nagy választékban tartok s kívánatra felállítok
**POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
GRANIT, SZIANIT**
és homokkő sarkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó. 23—

Sürgőnycim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Jutányos áron készíttetnek.

Lakbérbeadás.

A helybeli Kazinczy-utcai 506. számú házban egy utcai lakás 4 szobával, pinczházzal jövő Szentgyörgy napjától kiadó. Értekezhetni lehet alólírott tulajdonossal.

Olchváry Nándorné

szül. Druzsik Anna **B.-Szerdahelyen.**

Róth Bernát

vaskereskedő és bortermelő
S.-a.-Ujhelyt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becsés tudomására hozni, hogy **saját termésű aszu és szomorodni boraimat** alant jegyzett árakon árusítom el, u. m.:

Szomorodni borok régiék és finomak literenkint 55 krtól 90 krig.

Aszu borok régiék és nagyon finomak palaczkonként 1 ft 20 krtól 2 ft 20 krig.

Magamat a tisztelt közönség pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel
Róth Bernát.

Fa-eladás.

A **badrog-olaszi** (Zemplénm.) uradalomhoz tartozó **Kánokkerti erdőben** circa 1800 darab **fennálló tölgyfa** eladó. A venni szándékozók a fa megtekintése végett a **b.-olaszii tisztartóshoz** forduljanak; a fa árának ajánlata pedig az **uradalmi erdészhez f. é. december 7-ig (Bótrágy** u. p. **B.-Som)** küldendő.

Novotny Ferencz,
urad. erdőoszt.

K. 7977. 1890. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Az építés alatt levő lovassági laktanyatelepen mintegy 30—36 darab kutnak a felépítése szükségeltetvén, ezen munka biztosítása céljából f. hó 25-nek d. u. 4 órájára szó- és írásbeli versenytárgyalás hirdettetik.

Felhívattak tehát vállalkozni kívánók, hogy mondott időben a városháza tanácstermében 5% bizto. itékkal ellátva jelenjenek meg, illetve ajánlataikat adják be.

A szóban forgó kutak 160 cm. belvilággal tölgyfa koszorúra kő vagy téglából akkép készítenők, hogy bennök legalább 3 méter mély viz legyen. Az árak folyó méterenként teendők ki.

Bővebb értesítés a városi mérnöki hivatalban nyerhető.

Nyiregyháza, 1890. nov. 11-én.

Bencs László,
a laktanyaépítő-bizottság elnöke.

SZÖLLŐSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,

Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát
legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj
nagy raktára.

34.608. szám. A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.
V. 1890.

Állami italmérési adók, esetleg a kizárólagos italmérési jogosultság kibérlése iránti

ÁRVERÉS.

A sátoralja-ujhelyi magy. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, miszerint az 1888-dik évi XXXV ik törv.-cikk értelmében, az alant nevezett községek területén, az italmérési adó beszedési joga, esetleg a kizárólagos italmérési jogosultság 1891-dik évre feltétlen hatálylallyal 1892--3-dik évekre, a kölcsönös felmondás fentartásával, nyilvános árverés útján bérbeadatik.

Baskócz	Kikiáltási ár	115 ft 20 kr.
Hrubó	»	194 ft 40 kr.
B.-Vécs	»	230 ft — kr.
Zamutó	»	557 ft — kr.
Papina	»	596 ft 40 kr.
V.-Csemernye	»	927 ft 50 kr.
Cz. Béla	»	942 ft 07 kr.
Bacsó	»	1000 ft — kr.
Sz.-Polyánka	»	1497 ft 50 kr.
Kelcse	»	600 ft — kr.
Topolyán	»	730 ft 50 kr.
Szuha-Sztára-Hegyi	»	975 ft — kr.
Nátafalva	»	1000 ft — kr.
Oz.-Hosszumező	»	1395 ft 80 kr.

Az 1-ső árverés napja dec. 2, d. u. 2 óra, a 2-ik árverés dec. 3., a 3-ik árverés dec. 4 én d. e. 8 órakor.

Az árverés a s.-a-ujhelyi kir. pénzügyigazgatóság hiv. helyiségében fog megtartatni.

Kizárólagos jog csak B.-Vécs, Kelcse és Oz.-Hosszumező községekre nézve adható bérbe és csak 1892. dec. 31-ig terjedő időre.

Részletes feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a m. kir. pénzügyőri biztosoknál betekintheők.

Írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, melyek 50 kros bélyeggel s a kikiáltási ár 10⁰/₁₀-val, mint bánatpénzzel ellátva, legkésőbb az árverési napon, a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverés megtartásával megbízott tisztviselőhöz benyújtandók. Írásbeli ajánlatok akár csak egy, akár több községre csoportosítva is elfogadtnak.

Az árverelni óhajtó községek bánatpénz letételére nem kötelezvék.

S.-a-Ujhely, 1890. nov. hó 11. napján.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

9543. szám.

Polg. 1890.

Hirdetmény.

A Kis-Kövesd községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. sz. igazságügymin. rendelet 9. és 10. §-hoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1890. évi december hó 18-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszéknél Kolos Gyula kir. törvényszéki bíró hivatal szobájába kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

Kelt S.-a-Ujhelyben, a kir. törvényszéknél 1890. évi nov. hó 11-én tartott üléséből.

Rácz, jegyző.

Hammersberg, elnök.

281/88. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881-ik évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a-ujhelyi kir. törvényszéknél 10152/87. polg. sz. végzésével Söphir Ábrahám szerencsi lakos felperes részére Királyfalvy Gábor és neje Wolf Julia tokaji lakosok alperesek ellen 70 ft tőke s jár. erejéig elrendelt kiél. vérehatás folytán nevezett alperesektől 1888. évi február hó 17-én lefoglalt s 506 frtra becsült ingóságokra a tokaji kir. járásbírósnak 4251/89. p. sz. kiküldött végzése folytán az árverés elrendelvéen, annak a helyszínén, vagyis Tokajban Királyfalvy Gábor és neje lakásán leendő megtartására határidőül 1890. évi november hó 27-ik napjának délelőtti 9 órája tüzetik ki, a mikor bíróságilag lefoglalt különféle házbitorok és 1887. évi terméssü 14 hordó borból álló ingóságok az 1881. 50. t. cz. 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becseron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak egyuttal mindazok, a kik a lefoglalt tárgyakra elsőbbséggel bírnak, miszerint elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt szóval vagy írásban alulírt végrehajtónál, az 1881. 60. t. cz. III. §-a értelmében, a különbeni következmények terhe alatt bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Tokaj, 1890. évi nov. hó 10. napján.

Fekete Zsigmond, kir. bir. végrehajtó.

34254. szám

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

V. 1890.

A bor, hus, cukor és sör fogyasztási adók beszedési jogának kibérlési iránti

ÁRVERÉS.

A s.-a-ujhelyi magy. kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, miszerint az alant nevezett községek területén a bor, hus, valamint cukor és sör fogy. adóbeszedési joga 1891-ik évre feltétlen hatálylallyal 1892--3-ik évekre, a kölcsönös felmondás fentartásával, nyilvános árverés útján bérbeadatik.

Kikiáltási ár:

Község neve	bor ft kr.	Hus ft kv.	Cukor ft kr.	Sör ft kr.
1. Zamutó	17,06	53.—	14.19	6.75
2. B.-Kisfalu	89.10	146.06	130.50	69.84
3. T.-Lucz	70.20	166.10	188.94	28.65
4. Megyasszó	373.30	343.24	125.22	18.—
5. T.-Terebes	291.60	345.—	387.18	186.75
6. O.-Liszka	510.30	550.86	405.48	78.75
7. Kir.Helmecz	337.50	451.33	782.10	138.—
8. Sztropkó	141.75	484.40	789.80	828.—
9. Tolcsva	1242.—	946.74	1149.96	90.—

Az 1 ső árverés napja decz. 3-án, a 2-odik decz. 4 én d. u. 2 órakor, a 3-ik decz. 5-én d. e. 8 órakor S.-a-Ujhelyben, a pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében.

Részletes feltételek a m. kir. pénzügyigazgatóságnál és a m. kir. pénzügyőri biztosoknál betekintheők.

Írásbeli ajánlatok is elfogadtnak, melyek 50 kros bélyeggel s a kikiáltási ár 10⁰/₁₀-val, mint bánatpénzzel ellátva, legkésőbb az árverési napon, a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverés megtartásával megbízott tisztviselőhöz benyújtandók. Írásbeli ajánlatok akár csak egy akár több községre csoportosítva is elfogadtnak.

Az árverelni óhajtó községek bánatpénz letételére nem kötelezvék.

S.-a-Ujhely, 1890. nov. hó 13. napján.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Rákóczi-utczában lévő Lígeti-féle házban ápril hó 24-től egy bolthelyiség lakással együtt

kiadó.

9615. sz.

P. 1890.

Hirdetmény.

A M.-Jesztreb községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891. évi január hó 21-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszék elé Emödy Béla kir. törvényszéki bíró hivatal szobájába kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A s.-a-ujhelyi kir. törvényszék 1890. évi nov. hó 11-én.

Rácz, jegyző.

Hammersberg, elnök.

9542. szám.

Polg. 1890.

Hirdetmény.

A M.-Hotyka községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül 1891-ik évi január hó 15-ik napjának d. e. 9 órája a királyi törvényszéknél Sziráky Barna kir. törvényszéki bíró hivatal szobájába kitüzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, akiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

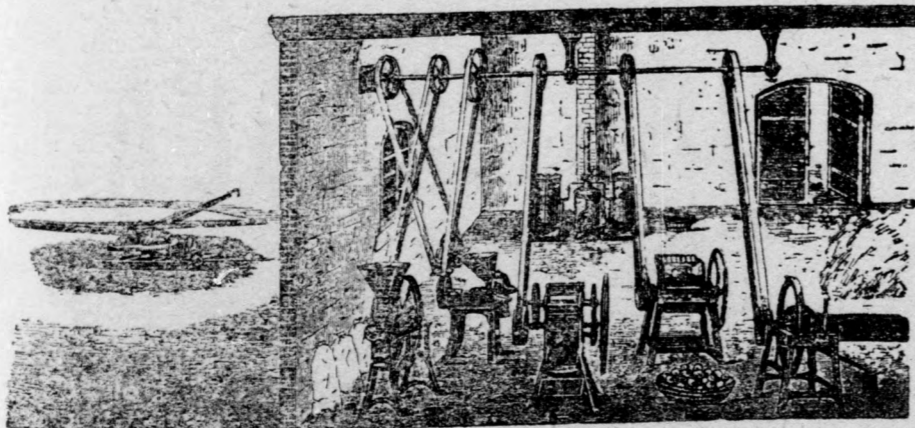
A s.-a-ujhelyi kir. törvényszék 1890. évi nov. hó 14-én.

Rácz, jegyző.

Hammersberg, elnök.

HERCZ ZSIGMOND

CLAYTON és SHUTTLEWORTH gépgyárosok képviselője
MISKOLCZON.

Ajánlja nagy raktárát
mindenféle takarmánykészítő
gépekből, nevezetesen:
szecskavágók, répavágók, rézuzók, malmok, gőzfűlesztők
ből.

Egy teljesen felszerelt
gőzfűlesztő kazán, mely

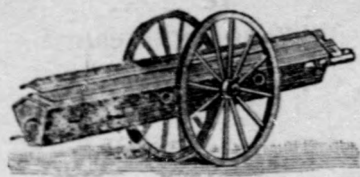
elegendő 100—150 db marhának való takarmány fűlesztésére 350 ft.

Nagyobb marhaállományok számára különösen ajánlok fenti ábra szerinti takarmánykészítő kamrákat, járgány általi hajtásra, melyekre kívánatra részletes költségvetéssel szivesen szolgálók.

FLEISCHER és TÁRSA

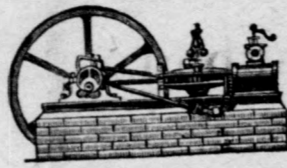
gépgyára és vasöntője Kassán, Eperjesi-út 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával, czélszerűen s gondosan gyártott jóhírű gépeit, nevezetesen:

Sorvető és szóróvető gépeket.
Szecsavágókat, kézi v. járgány hajtásra
Répvágókat és tengerimorzsolókat.
Olajsajtókat és olajmag pörkölőket.
Őrlő- és daráló malmokat.

Továbbá minennemű szivattyukat, gőz gépeket és gőzkazánokat, Szeszgyár berendezéseket, m. p. Henze-főzők, kavaró-készülékek, maláta- és burgonya-zuzókat stb.

Gépgyárunkban gyártmányainknak jelentékeny készletét tartjuk állandóan s bizományi raktárt

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-A.-UJHELYBEN.

Gardasági gépeink képes, valamint öntődénknak gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük

4-6

„Állomást keresők utasítója“

czimű fontos közleménnyel jelent meg az „Ellenőr“ első számú füzeté. Ara 40 kr. Az állomást, kölcsönt keresők és házasságot kötni kívánók speciális közlönye. Ezen szám is közöl számos üresedést stb. Megrendelhetni az „Ellenőr“ kiadóhivatalában, Budapest, IV. Vármegeye utca 3. 5-6

Eladó

egy lábakon álló teljesen új díszes

Czimbalom

Bővebb felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala

Legzelesterübb karácsonyi ajándékul gyermekek s felnőttek részére Richter-féle horgony köépitőszekrények különféle nagyságban 35 krtól 5 frtig. Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve és ingyen küldetnek.

MALÁRTSIK GYÖRGY

Üszeráru-, csemege-, bor-, tea-, rum-, Cognac és ásványvíz kereskedése Sátoralja-Ujhelyben (fő-piacz). Alapított 1864-ik évbe.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt áruaktárát.

Természetes rum behozatal eredeti üvegekben a „Compagnie des Antilles“ által. Jamaïque, Martinique, Rum Chauvet de Macouba (Antilles).

A „Compagnie des Antilles“ a társaság gyáraiban készülő rumot, azon természetes állapotban, mint az a cukornádból főzetik és minden hamisításnak elejét veendő saját üvegekben küldi szét.

A rum ezen állapotban **sima, esupa zamat**, egyszersmind a legegészségesebb ital, miert is sok betegségnél gyógyitalul ajánlatik; teával használva minden más rumneműeket fölülmulja.

Továbbá **brazíliai s többféle kül- és belföldi rumok.**

Cognac Vieux, Cognac fine Champagne legelső helyről J. Sorin & Co gyarából (Cognac, Franciaország) beszerezve, ki párisi világkiállításon 1889 ik évben elsőrendű éremmel lett kitüntetve.

Magyar Cognac, gróf Keglevich István promotori Cognacgyarából. **Tea, tea-sütemény, valódi l. r. görzi gesztenye, valódi, fél emmenthali, Parmesan sajtok, Quargli, Fromage Imperial** valódi francia Maturin & Co készítménye Párisban. **Sardinia olajban, Caviar, Suchard féle csokoládé, Cacao, különféle déli gyümölcsök** a legmérsékeltbb áron számítva.

Cukor I-só minőségű egész süveg kiloja 42 kr.

1 kl. **kávé** 180 krtól 2.30-ig **Petroleum** salon 1 kl. 24.

1 kl. **rizs** 16 krtól 36-ig „amerikai“ 1 kl. 28.

Császárölaj külföldi 3 rózsás importált 1 liter 32 kr.

Steeringyertyák szoba és templomi többféle minőségben.

Viaszgyertyák és legszebb viasztekercsek.

Borok, valódi és legistább izú, 1880., 1883., 1885. és 1886. évi asszaborok, szomorodni és 1885. évi valódi egri vörösbort 1/2 literes palackokban.

Vidéki megrendelések pontosan a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Legzelesterübb karácsonyi díszítő **czukorkák** nagy választékban, legkisebb szalon **czukorkák, Chokoládé Pralinés, töltött szeletek, 1 főtől 3 frtig** különként, s több rendbeli olcsóbb minőségben.

Figyelemre méltók!

FIGYELEMRE MÉLTÓK!

A tavaszi és nyári idényben.

Következő biztos hatású ártalmatlan pipere gyártmányok: melyek **HOFFMANN BÉLA** az „**Arany Oroszlánhoz**“ címzett **ungvári** gyógyszerterében, eredeti előirat szerint készítve, nagy kelendőség miatt folyton friss minőségben kapható közkedvelt különlegességek:

„**LILIAM ARCZENŐCS**“
 „**LILIAM MOZSDÓVIZ**“ és
 „**LILIAM SZAPPAN.**“

Mindannyi külön és együttesen a szeplő, májfolt, pattanások, bőrtisztatlanság, bőratkák (mitesser)ellen kitünő sikerrel alkalmazhatók! Nem nélkülözhető ezekhez „**LILIAM HÖLGYPOR**“ a legjobb s legújabb arczpor; mely mindennapi használat mellett is teljesen ártalmatlan, kellemes finom illattal a nélkül hogy felünnék kitünően tapad, s az arcznak természetes üde színt kölcsönöz! Kapható fehér, rózsas és crème (barnáknak) színben.

Zemplénmegye és környékére egyedüli raktár:

KINCSESSY PÉTER gyógyszerterára az „**Üveztőhöz S.-A.-UJHELYT** a főútezen.

Hol is kívánatra képes árjegyzékek ingyen adnak bárkinek s postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Figyelemre méltók!

Valódi

krakói cserépkályháimat

a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva van szerencsém ezennel jelenteni, hogy krakói gyáram ezeknek készítését ujonnan **tökélyesbítette**, hogy így, a már eddig is kitünő minőség, **szépség és páratlan jószágért** kiérdemelt országos jó hírnevét ezentul is annál biztosabban fenntarthassa.

Sikerült továbbá, egy más hasonrangu tiszta tüzálló (Chamate) agyag készítményeinek eladását átvenni, a honnan ugyanis a kékre márványozott s **nem** elegendő izléses kályhák helyett a **másodosztályu fehér kályhák**at igen jutányos áron szállíthatom.

Megrendeléseket kérek **Reichard Mór** és fia urak vagy **Thoman Vilmos** urhoz S.-a. Ujhelyben vagy hozzám beküldeni.

Legmélyebb tisztelettel
Linkesch Samu özv. Eperjes.

Képes árjegyzékek és mintacserepek bérmentve.

HIRDETMEY.

Ő CSÁSZÁRI és APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1890. ápr. 12-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XV. MAGYAR KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,

melynek tiszta jövedelme

a „Fehér kereszt“ egyesület, a budapesti szüneti gyermektelep egyesület, a „Mária-Dorottya“ egyesület, a nagybányai jótékony nőegylet, a székelyföldi iparmuzeum, az országos községi és körjegyzők árva-háza, a borsodmegyei nőegylet miskolci árva-háza, a vagyontalan hivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, a magyar hírlapírók nyugdíjintézete és végre a zágrábi országos siketnéma intézet javára fog fordítani.

E sorsjáték összes, 6767-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **180,000 forint**ra rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	60,000 forint	4% os adómentes magyarországi földterület-mentesítési kötvényben	200 nyer. egyenk. 50 fttal 10000 ft
1 nyeremény	10,000 fttal		
5 nyer. egyenk.	1000 fttal, 5000 ft		
10 „ „	500 fttal, 5000 ft		
50 „ „	100 fttal, 5000 ft		

A húzás visszavonhatatlanul 1890. évi decz hó 16-án történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottó-igazgatóságnál Budapesten, (Pest, fővámház, félemelet, hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lottó-, s- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur“-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapest, 1890. október 1-én. **Magyar kir. lottó-igazgatóság.**

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle

valódi tisztított

DORSMÁJOLAJ

Maager Vilmostói, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindama esetknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna érni.

Egy üveg ára 1 frt, egy üveg fehér lfrt 50 kr. Kapható a gyári raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt 3., valamint az **osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerterében.**

Sátoralja-Ujhelyben: csak **Zl'aszky J.** ur gyógyszerterében. 6-24

S.-a.-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén“ gyorssajtóján.